

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	2
17 EYLÜL 1979 ORJİNAL BELGELERİ	5
ODAMIZIN 19 EYLÜL 1979 GENEL DEĞERLENDİRMESİ	9
<i>(‘Madencilik Haberler’in 1979/16 sayısından aktarılmıştır.)</i>	
TEKNİK ELEMANLARIN İŞYERİNDE ÖRGÜTLENMESİ ÜZERİNE	12
<i>İlker AKMAN (1975 TMMOB Örgütlenme Sekreteri)</i>	
19 EYLÜL 1979 DİRENİŞİ UNUTULMAZ	15
<i>Yavuz ÖNEN (1980, 81 ve 1994, 95, 96, 97, 98, 99, 2000 TMMOB Başkanı)</i>	
BU ÜLKENİN EN ÖNEMLİ ÖRGÜTLÜ YAPISI: TMMOB	17
<i>Nadir AVŞAROĞLU - (2004-06, 06-08, 08-10, 10-12, TMMOB D.K. Üyesi)</i>	
TMMOB ve DAYATILAN SAVAŞ	19
<i>Yalçın ÇİLİNGİR (1977-78 TMMOB Y.K Üyesi 1979-80 TMMOB II.Başkanı)</i>	
TMMOB’nin DEMOKRASİ MÜCADELESİ GÜZERGÂHINDAKİ BÜKLÜM NOKTALARI	20
<i>Kul Ali ALANGURİ (Konuk Yazar)</i>	
19 EYLÜL 1979 EYLEMLİLİĞİNE BÜGÜNDEN BAKIŞ	30
<i>Mustafa KADIOĞLU (Konuk Yazar)</i>	

MADENCİLİK BÜLTENİ ÖZEL SAYISI

TMMOB Maden Mühendisleri Odası adına

Sahibi: Mehmet TORUN

Yazı İşleri Müdürü: Nahit ARI

Yönetim Kurulu: Mehmet TORUN, Niyazi KARADENİZ,
Nahit ARI, İbrahim YILMAZOĞLU, Cemalettin
SAĞTEKİN, Necmi ERGİN, H. Can DOĞAN

Yayın Kurulu: Tayfun ÖZUSLU, Niyazi KARADENİZ,

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın, Madencilik Bülteni Özel Sayı

Yönetim Adresi: Selanik Cad. 19/4 Kızılay 06650 ANKARA

Tel: 0312 425 10 80 - 418 36 57 • Faks: 417 52 90

İnternet: www.maden.org.tr • E-posta: maden@maden.org.tr

Baskı Yeri: Korza Yayıncılık Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Büyük Sanayi 1. Cad. 95/1 İskitler-ANKARA

Tel:0312 342 22 08 Faks: 0312 341 14 27

Baskı Tarihi ve Saati: 3 Kasım 2011, Saat: 09.00

Basım Adedi: 9000

SUNUŞ

Gerek vasıflı, gerekse vasıfsız, işgücünün bir bütün olarak günümüzde yaşadığı sorunlar artarak devam etmektedir. 1970'lerin sonları da; emekçi halkın ve onların bir parçası olan bizlerin çalışma hayatına ait sorunlarının yoğunlaştığı, anti-demokratik uygulamaların arttığı ve faşist saldırıların sistematik olarak sürdürüldüğü bir dönem olarak, ülkemizin tarihindeki yerini almıştır.

İkinci dünya savaşından sonra, burjuva devletleri; halk kitlelerinin sisteme karşı ayaklanmalarını, bağımsızlık mücadelelerini ve sosyalizmin oluşturduğu alternatifleri göz ardı edememiştir. Bununla birlikte savaşın ekonomilerde yarattığı tahribat, kapitalist ülkelerin ve burjuva devletlerin ekonomik, sosyal ve politik hayatın yeniden inşasını zorunlu kılmıştır. Bu yeniden inşada, devlet sosyal sorumluluk üstlenerek istihdamı teşvik edecek, ekonomik gelişmede rol oynayacak, ülke içerisinde korumacı politikalar izleyerek, tüketim artırıcı uygulamalarla yatırım, istihdam ve kalkınma sağlayarak ulusal ekonomileri geliştirilecek ve sınıf çatışmalarını etkisizleştirmek için sosyal güvenlik önlemleri alacaktır. Bu politikanın adı Keynesçi ekonomi politikalarıdır. 1970'lerin ortalarında icat edilen küreselleşmecî politikalarla Keynesçi politikardan vazgeçen burjuva devletleri, emekçi halkın kazanımlarını da birer birer budamaya başlamıştır. Böyle bir süreçte, TMMOB, 17.9.1979'daki basın açıklamasıyla, 19 Eylül 1979 tarihli bir günlük iş bırakma eyleminin gerekçesini aşağıdaki gibi ifade etmişti:

“... Maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan tarlalara, şantiyelerden bürolara dek hayatın her alanında çok zor koşullar altında görev yapan mühendis ve mimarlar, tüm emeği ile geçinenler gibi, giderek daha da büyüyen sıkıntılar içinde yaşamaya çalışmaktadırlar. Bugün, nicel

ve nitel yönden her işimizi görecekteknik elemana sahip bulunan Türkiye’de, bütün önemli işler yüz binlerce lira aylıklar ödenerek yabancı sözde uzmanlara gördürülmekte, gelişmemizin-kalkınmamızın yönetim ve denetimi yabancılara terk edilmiş bulunmaktadır. Bu yapı içinde bilim ve tekniği emekçi halkın çıkarları doğrultusunda yalnızca onun hizmetine sunması engellenen yurtsever mühendis ve mimarlar, tüm çalışanlar gibi; bir yandan açlığa, işsizliğe, yurt dışına göçe zorlanmakta, öte yandan da baskılara, kısımlara, faşist saldırılara hedef olmaktadır. Büyük bir kısmı kamu kesiminde çalışan, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip bulunmadığı için ücretleri tek taraflı olarak belirlenen mühendis ve mimarların ücretlerinin hayati giderleri karşılayacak biçimde değil de, IMF buyruklarına göre düzenlenmesini kabul etme olanağı yoktur...”

Eylemden bir gün sonra yapılan açıklamada ise, aşağıdaki değerlendirme yer alıyordu (her iki basın bildirisinin tam metni arka sayfalardadır):

“... TMMOB tarafından yapılan çağrı uyarınca, dün Türkiye düzeyinde gerçekleştirilen “Bir günlük iş bırakma eylemi” başarı ile sonuçlandı. Çalışanların bir parçası olan; grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip olmadığından ücretleri tek taraflı ve çok yetersiz düzeyde belirlenen; işsizliğe, geçim sıkıntısına mahkum edilen; emekçi halkımızın çıkarlarını savunduğu için baskılara, kısımlara, faşist saldırılara uğrayan mühendis ve mimarlar; örgütlerinin çağrısını büyük bir inanç ve tam bir kararlılık içinde işyerlerinde uyguladılar. Gerek eylem öncesinde, gerekse eylem anında çok yönlü destekleri ile bizlere güç katan Tüm demokrasi güçlerine, hemen başlarda teşekkür etmeyi önemli bir görev sayıyoruz. 19 Eylül

eylemi her aşaması ile çalışanların ve örgütlerinin fiili birlikteliğinin gerçekleştirilmesi açısından son derece önemlidir. Önümüzdeki günlerde çalışanların verecekleri ortak mücadeleler açısından olumludur, güven vericidir. Haklı isteklerimizi elde etmek için gerek içimizde, gerekse diğer çalışanlar ve örgütleri ile birlikte sürdürdüğümüz mücadele bitmemiştir. Programımız uyarınca diğer kuruluşlarla ortak çalışmalarımızı daha güçlü bir biçimde sürdüreceğiz, çalışanlar kurultayını mutlaka gerçekleştireceğiz, çalışanların ortak mücadeleleri sonunda tüm haklarını mutlaka alacaklarından kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Eylem öncesindeki açıklamalarımızda belirttiğimiz gibi, hiçbir baskı bizleri haklı mücadelemizden alıkoyamayacaktır. Yetkililerin son eylemde görülen kararlılık karşısında, bu konuda gereken derisi çıkaracaklarını umuyoruz. Mühendis ve mimarlar, diğer çalışanlarla birlikte, bugün sahip olmadıkları demokratik direnme haklarını er geç alacaklar, giderek kendi yaşam koşullarını belirlemesinde söz ve karar sahibi olacaklardır...”

On binlerce mühendis ve mimarın katıldığı bir günlük iş bırakma eylemi, 55 ilde ve 740 işyerinde başarıyla uygulanmış, eylem tüm çalışanlar ve demokratik örgütlerin çok yönlü desteği ile daha da güçlendirilmiştir. Bu eylem sabahı, dönemin Başbakan yardımcısı Hikmet Çetin: “... *teknik personelin yasal olmayan siyasi amaçlı davranışlara itibar etmeyecekleri inancını taşıyorum...*” diyerek, iktidar sahiplerinin klasik söylemini yapmış ve güncel çıkışı açıklamıştı.

70’lerde başlayan ve günümüzde de yaşanan küreselleşme süreci ise; özelleştirme, taşeronlaşma, esnek çalıştırma, işi parçalama, işletmelerin bir bölümünü başka yerlere taşıma, rekabette geride kalmama, maliyetleri en düşük düzeye çekme, devletin ekonomideki

rolünü zayıflatma, emekçi kitlelerinin örgütlenmesini engelleme, devletin düzenleyici ve denetleyici rolünü küresel sermayenin çıkarları doğrultusunda yeniden tanımlama gibi uygulamalarla boy gösteren, çeyrek binyıllık muhafazakâr-liberal antika modelin “yeni” suretinden başka bir şey değildir. Tanımlamaya çalıştığımız bu “yeni” düzen içinde, siyasi iktidar da; kanun hükmünde kararnamelerle, TMMOB’yi kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirmeye çalışmaktadır; eğer bunu başaramazsa, TMMOB’nin örgütsel bütünlüğünü bu defa kanun marifetiyle bozmakla da kalmayıp, tamamen ortadan kalkmasını sağlamaya çalışacaktır.

19 Eylül 1979 Eylemi, dönemin TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı ve meslektaşımız Yalçın Çilingir tarafından, aşağıdaki ifadelerle değerlendirilmiştir:

“... TMMOB, 1975-1980 döneminde sol muhalif bir çizgi izledi, üyelerine ve kendisine dayatılan savaşı kabul etmek zorunda kaldı. Bu savaş sırasında mesleki talepler, ikinci plana itilmek zorunda kaldı. TMMOB’nin o dönemdeki duruşunu eleştirenlerin bu zorunluluğu görmeleleri gerekir. **Tarih, biraz da istemedikleri halde savaşmak zorunda bırakılmışların tarihi değil midir?!.. Bu tarihin iki özgün ve önemli ürünü, Birlik Haberleri ile 19 Eylül 1979 eylemidir....**”

TMMOB 24. dönem çalışma raporunda ise, 19 Eylül 1979 aşağıdaki gibi değerlendiriliyordu:

“... TMMOB, 24. dönemde, bütün güçlüklerle karşılaştıkça çok yol almıştır. Bugün yaşanan sonuçlar, on yıla yakın bir süredir yılmadan ve bunalmadan verilen mücadelelerin bir ara ürünüdür. Yıllardır çok güç koşullar altında görev yapmak için çaba gösteren TMMOB’yi, önümüzdeki zor günlerde daha çetin görevler beklemektedir. Bu olgu enine boyuna değerlendirilmeli,

geçen dönemde kısmen aşılın dağınıklığın ve etkisizliğin önümüzdeki dönemde büyük ölçüde aşılabilmesi için istek, iyi niyet, inanç ve kararlılık gösterilmelidir. Ayrılmaz bir parçası olduğumuz Türkiye emekçi halkının ve dolayısı ile bizlerin sorunlarının çözümü yolunda görev yapabilecek bir TMMOB için bu Genel Kurul'un ışık tutacağına inanıyoruz...”

TMMOB; yerüstü ve yeraltındaki doğal kaynaklarımızın talanına karşı olduğu için, özelleştirmelere ve taşeronlaşmaya karşı olduğu için, doğal çevrenin tahribine karşı olduğu için, emek sömürsüne karşı olduğu için, her türlü eşitsizliğe, adaletsizliğe, açlığa ve yoksulluğa karşı olduğu için, savaşa karşı barışı savunduğu için halâ egemenlerin hedefindedir. **19 Eylül 1979**, başta TMMOB ve bağlı odaların kadroları ve üyeleri tarafından, **yeniden ele alınıp değerlendirilmeli ve ders çıkarılmalıdır.**

Bu kapsamda AKP'nin gerek mesleğimize, gerekse örgütümüze yönelik ciddi saldırılar içinde olduğu bu günlerde, “Mesleğimize ve

Örgütümüze Sahip Çıkıyoruz” diye haykırarak, açlığa, işsizliğe, baskılara, kıyımlara, saldırılara maruz kaldığımızı ama asla yılmayacağımızı, bilim ve tekniği halkımızın çıkarları doğrultusunda, yalnızca onun hizmetine sunacağımızı bu özel sayı ile bir kez daha duyurmayı görev bildik.

19 Eylül eylemini zorlayan benzer koşullar halen devam etmekle birlikte; biz mühendislerin, ekonomik, demokratik ve mesleki sorunları daha da artmıştır. Emekçi halkın bir parçası olan mühendislerin, dolayısıyla TMMOB örgütlülüğünün, emek örgütleri ile birlikte yürüteceği mücadelenin kararlılığı bu süreci belirleyecektir. 19 Eylül 1979'un bu özel sayımızdaki değerlendirilmesi de günümüzün mücadelesine ışık tutacaktır. **19 Eylülü örgütleyenleri ve hayata geçirenleri saygıyla anıyoruz!...**

**YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ!
YAŞASIN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ!!**

YÖNETİM KURULU

17 Eylül 1979 Orjinal Belgeleri

17.9.1979 tarihli

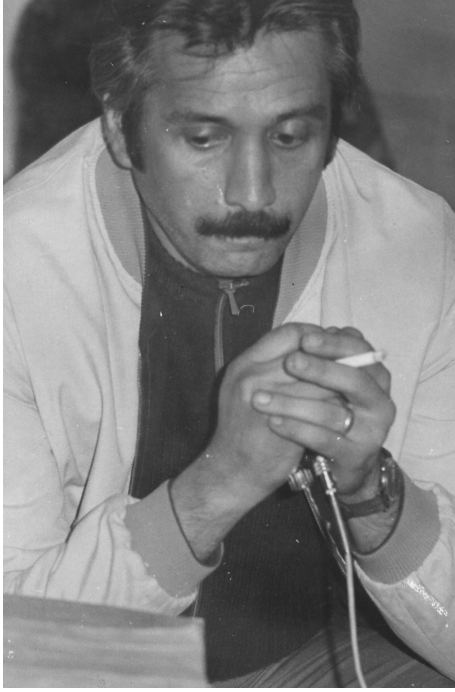
TMMOB Basın Bildirisinin Tam Metnidir

TMMOB VE BİRLİĞE BAĞLI ELEKTRİK, FİZİK, HARİTA VE KADASTRO, İNŞAAT, JEOLJİ, KİMYA, MADEN, MAKİNE, METALÜRJİ, METEOROLOJİ, MİMARLAR, ORMAN, ZİRAAT, ŞEHİR PLANLAMA ODALARI YÖNETİCİLERİ BUGÜN ANKARA'DA BİR BASIN TOPLANTISI DÜZENLEYEREK TÜM MÜHEHDİS VE MİMARLARIN, 19 EYLÜL 1979 ÇARŞAMBA GÜNÜ BİR GÜNLÜK İŞ BIRAKMAYA ÇAĞRILDIĞINI AÇIKLADILAR. Basın toplantısında sunulan görüş metni aynen şöyledir:

Maden ocaklarından-enerji santrallerine, fabrikalardan-tarlalara, şantiyelerden-bürolara dek hayatın her alanında çok zor koşullar altında görev yapan mühendis ve mimarlar, tüm emeği ile geçinenler gibi, giderek daha da büyüyen sıkıntılar içinde yaşamağa çalışmaktadırlar. Bugün, nicel ve nitel yönden her işimizi görececek teknik elemana sahip bulunulan Türkiye'de bütün önemli işler yüz binlerce lira aylıklar ödenerek yabancı sözde uzmanlara gördürülmekte, gelişmemizin-kalkınmamızın yönetim ve denetimi yabancılara terkedilmiş bulunmaktadır. Bu yapı içinde bilim ve tekniği emekçi halkının çıkarları doğrultusunda yalnızca onun hizmetine sunması engellenen yurtsever mühendis ve mimarlar, tüm çalışanlar gibi; bir yandan açlığa, işsizliğe, yurt dışına göçe zorlanmakta öte yandan aynı zamanda baskılara, kıymalara, faşist saldırılara hedef olmaktadır. Büyük bir kısmı kamu kesiminde çalışan, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip bulunmadığı için ücretleri tek taraflı olarak belirlenen mühendis ve mimarların ücretlerinin hayati giderleri karşılayacak biçimde değil de, IMF buyruklarına göre düzenlenmesini kabul etme olanağı yoktur.

Sorunlarımız, baskılarla-faşist saldırılarla-kuyruklarla-yokluklarla-IMF'lerle ömür tüketen emekçi halkımızın sorunları ile biridir. Ev kiralınının 6-7 bin liradan başladığı, boğaz tokluğu için 6-7 bin liranın gerektiği bugün; hiç bir kimse ya da kesim, bizleri 5-6 bin liralık, ayın başında tükenen maaşlarla

geçinmeğe mahkum edemez. Bütün bunları değerlendiren TMMOB, kitlesi ile birlikte, yıllardır ve özellikle son aylarda şu istemlerini dile getirmiş ve gerçekleşmesi için her yolu denemişlerdir:

- 1- Teknik hizmetin gerekli ve yeterli bir biçimde emekçi halkımızın çıkarları doğrultusunda ve yalnızca onun hizmetine sunulabilmesi için tüm anti-demokratik uygulamalar ve baskılar giderilmeli, faşist odakların üstüne kararlı bir biçimde gidilmelidir.
- 2- Kamu kesiminde çalışanların grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklarını elde etmelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır.
- 3- Her alanda çalışanların arasındaki farklı uygulamalar kaldırılmalıdır.
- 4- Kısa sürede, mühendis-mimar-tekniKER-TEKNİSYEN vb. teknik elemanlar arasında ayrıcalık yaratmayan, ön koşul olarak yalnızca yaşamak için gerekli ücretin sağlanmasını veri alan, eşit işe eşit ücretin uygulanmasını getiren bir düzenleme sağlanmalıdır.

Ancak bu istemler gerçekleştirilmemiş; aksine biraz daha işsizlik, pahalılık ve yoksulluk, biraz daha baskı ve faşist saldırılar geliştirilmiştir. Mühendis ve mimarlar örgütleri TMMOB ile birlikte son olarak, bir kaç yüz liralık artış getiren malum “Yan ödeme Kararnamesi”nin kesinleştiğinin açıklanmasından sonra, Türkiye’nin dört bir yanında şunları söylemişlerdir:

“Bizler, tüm kamu çalışanları gibi; yaşama sorunumuzun, bir ölçüde, Dünya’nın yalnızca 6 ülkesinde bulunmayan, grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakların elde edilmesi ile çözüleceğini biliyor ve mutlaka alacağımız bu hak için mücadelemizi sürdürüyoruz. Bu süreçte, bugün için ve geçici olarak şu iki öneriyi ilgililere sunuyoruz:

- 1- Ya bize hiç bir ücret ödemeyin; ev sahibi bakkal, kasap, manav vb. gibi yerlerle sizin aranızda aracı olmaktan bizleri çıkarın; bunlara ödemeyi siz yapın,
- 2- Ya da, bunları karşılayabilecek asgari ve gerçek ücret önerilerimizi benimseyin ve uygulayın.

Geçici olarak bu iki önerimizden birinin gerçekleştirilmesi kabulümüzdür. Bunu da sağlamadığınız takdirde, sağlanıncaya dek üretimin her alanında en etkin gücümüzle mücadele edeceğiz.”

Ancak görülmektedir ki, bu görüş ve önerilerimiz de benimsenmemiştir. Yaşamak, bilim ve tekniği emekçi halkının hizmetine sunmak isteyen Türkiye mühendis ve mimarları haklı isteklerini gerçekleştirmek için, bugüne dek,

gerekli her şeyi yapmışlardır. Bugün haklı isteklerini gerçekleştirecek konum ve etkinliktedirler. Haklı mücadelelerinde yalnız olmadıklarını; işçi, memur, öğretmen, sağlık personeli gibi tüm emeği ile geçinenlerin ve örgütlerinin bizlere onur veren desteklerini aldıklarını bilmekte ve mücadelelerinin başarıya ulaşacağına inanmaktadırlar. Türkiye mühendis ve mimarları gerek tek başlarına gerekse diğer çalışanlarla birlikte etkin bir mücadeleyi sürdürmeğe kararlıdır ve bu yolda bugün her zamankinden daha da güçlüdürler.

Gerek diğer çalışanların da desteğini alarak sürdürdüğümüz iç çalışmalarımızın; gerekse diğer çalışanlarla birlikte başlattığımız ve gelecek günlerde daha da yükselecek ortak çalışmalarımızın mutlaka başarıya ulaşacağına inanıyoruz. Haklarımızı elde etme yolunda verdiğimiz ve güçlendirerek vereceğimiz mücadeleler sırasında gelen ve gelecek olan baskı ve saldırıların bizleri yıldıramayacağı konusunda hiç kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Bu görüşlerden ve değerlendirmelerden hareket eden TMMOB Yönetim Kurulu bugün için yalnızca bir uyarı olarak:

TÜM MÜHENDİS VE MİMARLARI, 19 EYLÜL 1979 ÇARŞAMBA GÜNÜ BİR GÜNLÜK İŞ BIRAKMAYA ÇAĞIRMAYI KARARLAŞTIRMIŞTIR. EMEKÇİ HALKIMIZA VE ÜYELERİMİZE DUYURURUZ.

20.9.1979 tarihli

TMMOB Basın Bildirisinin Tam Metnidir

TMMOB BAŞKANI TEOMAN ÖZTÜRK BUGÜN ANKARA'DA BİR BASIN AÇIKLAMASI YAPARAK: "TMMOB ÇAĞIRISI UYARINCA BU SABAH BAŞLAYAN '1 GÜNLÜK İŞ BIRAKMA' EYLEMİ BAŞARI İLE SÜRMEKTEDİR. YETKİLİLERİN BUGÜNKÜ BASINDA YER ALAN

DEMEÇLERİ, YILLARDAN BERİ HAKLI İSTEKLERİNİ SABIRLA VE BÜTÜN YOLLARI DENEYEREK DİLE GETİREN MÜHENDİS YE MİMARLARI ALDATA-MIYACAKTIR" dedi... Açıklama Metni Aynen Şöyledir:

Mühendis ve Mimarların, Örgütleri TMMOB'nin çağrısına uyarak insanca yaşama ve Grevli-Toplu Sözleşmeli sendikal haklarını alma yolunda başlattıkları "1 Günlük İş Bırakma" uygulaması bütün Türkiye'de, pek çok işyerinde, bugün sabahtan itibaren başlamıştır, sürmektedir. Sayıları yüz bine varan Türkiye Mühendis ve Mimarlarının tek yasal yetkili kuruluşu olan TMMOB, üyelerinin sorunları ve çözüm yolu konusunda, uzun süredir ilgilileri uyarmakta fakat bu görüş önerileri sürekli olarak dikkate alınmamaktaydı.

Memurlara ve özellikle teknik personele yan ödemelerle büyük olanaklar(!) sağlandığı bugünkü gazetelerde ilgililerin büyük boy demeçleri ile açıklandı; yine bugünkü gazetelerde yüzde yüze varan zamlardan, teknik personel için bunun da yeterli olmadığı ancak Devletin olanaklarının bu kadar olduğundan dem vuruldu. Yine ilgililer "... bu kadar zamma rağmen mühendis ve mimarların siyasal amaçlı eylemlere itibar etmeyeceklerini umduklarını ..." açıkladılar. Ancak bu büyük rakamların hangi ücretler üzerine ve kaç kişiye verildiğini açıklamaktan sürekli olarak kaçınanlar, yeni göreve başlayan ve çoğunluğu oluşturan mühendis ve mimarların bu son zamlarla ellerine geçecek olan 6-7 Bin lira ile nasıl yaşayacaklarını açıklamamaktadırlar. Kamu kesiminde çalışan 70 Bine yakın Mühendis ve Mimarın % 1,8'ine bir kaç bin lira fazla vererek, 70 Bin kişiye yüksek bir zam yapıldığını söylemek gülünçtür.

Ayrıca bugünkü Yan Ödeme Kararnamesi çalışanların hiç bir kesimine hiç bir şey getirmemekte ve Teknik Elemanları, tüm çalışanları bölmeyi ve ortak mücadelelerini zayıflatmayı

da hedeflemektedir. Devletin olanakları yoktur diyenler, yerli ve yabancı tekellere milyarlar aktaran, yabancı sözde uzmanlara yüz binlerce lira aylık veren, gelişmenin ve kalkınmanın denetim ve yönetimini yabancılara teslim edenler, kitlelerin haklı mücadelelerini engellemeyecek ve kitleleri yanıltamayacaktır. Ama ne açıklanan rakamlar ne de göz dağı vermeyi ve haklı bir eylemi zaafa uğratmayı amaçlayan beyanatlar ve siyaset yapıyor demagogileri; yıllardan beri haklı istemlerini sabırla ve bütün yolları deneyerek dile getiren mühendis ve mimarları aldatamayacaktır. Bugün Tüm Mühendis ve Mimarlar, Örgütleri TMMOB'nin Öncülüğünde ve tüm diğer çalışanlar ve örgütlerinin desteğini alarak anayasal haklarını kullanmaktadırlar. TMMOB bu karar ve uygulayıcı ile Kuruluş Yasasında

kendisine yüklenmiş olan görevleri yerine getirdiği inancındadır ve üyelerinin bu kararı uygulamada gösterdikleri inanç ve kararlılık güven vericidir, haklarını elde edilmesi mücadelesinin mutlaka başarıya ulaşacağını en açık kanıtıdır.

Bu günkü mücadelemizde bizlere omuz veren ve gücümüze güç katan tüm kuruluş ve üyelerine Mühendis ve Mimarlar adına teşekkür ediyoruz. Diğer çalışanlar ve örgütleriyle birlikte önümüzdeki günlerde daha güçlü ve yaygın bir mücadeleyi başarıya ulaştırıncaya dek sürdüreceğimize inandığımızı açıklamayı bir görev sayıyoruz. Bugünkü eylemimiz, tüm baskılara karşı başarıya ulaşacak ve mücadelemiz güçlenerek sürecektir. Emekçi halkımıza duyururuz.

ODAMIZIN 19 Eylül 1979 GENEL DEĞERLENDİRMESİ

(“Madencilik Haberler”in 1979/16 sayısından aktarılmıştır.)

Bu yazımızda, TMMOB'nin örgütlediği ve yaşama geçirdiği 19 Eylül direnişini değerlendirmeye çalışacağız. Amacımız, direnişten dersler çıkarmaktır. Direnişten çıkaracağımız dersleri, mücadelenin bundan sonraki evrelerine ışık tutacak yeni önermelere ve savlara dönüştürebilirsek ve özellikle de geleceğin demokratik kitle örgütlerine ilişkin gerçekçi bir

yaklaşım sağlayabilirsek, yapacağımız değerlendirme amacına ulaşmış sayılacaktır. 19 Eylül direnişini değerlendirirken, ayrıntılı haber-bilgiden kaçınacağız. Çünkü “Birlik Haberler”in 67. sayısında direniş ile ilgili son derece ayrıntılı bilgiyi bulmak olanaklıdır. Değerlendirmeye girişmeden önce, Odamızı doğrudan ilgilendiren önemli bir noktanın altını çizmek isteriz.

Bilindiği gibi, dönem başında, Oda olarak bir kampanya başlatmış, bu kampanya ile üyelerimizin ekonomik demokratik ve mesleki sorunlarını ve yeni mücadele yollarını tespit etmeyi amaçlamıştık. “Ekonomik-Demokratik-Mesleki Taleplerimiz ve Mücadele Yolları Kampanyası” adını verdiğimiz bu kampanyayı iki ay içinde tamamlamış ve son derece önemli tespitlere varmıştık. Bu tespitlerimizi başlıca üç noktada toplamıştık:

a) Üyelerin ekonomik, demokratik ve mesleki sorunları, son derece ağırlaşmıştır. Ağırlaşan sorunlar, üyelere ileri düzeylerde bir eylem potansiyeli yaratmıştır.

b) Ağırlaşan sorunlar maden ve jeofizik mühendisleri için değil, tüm teknik elemanlar için geçerli bir olgudur.

c) Odalar ve TMMOB artık geleneksel çalışma anlayışlarını bir tarafa iterek, üye tabanının taleplerine yanıt veren bir çalışma anlayışına geçmek ve en önemlisi, üye tabanında esas itibarıyla kendiliğinden gelişmiş olan eylem potansiyeline müdahale etmek zorundadırlar.

İşte TMMOB'nin Haziran 79'dan günümüze dek gelen mücadelelerle dolu etkinliğinde, Odamızın dönem başında başlattığı çalışmanın, kotardığı kampanyanın mütevazı da olsa belirtilmeye değer bir rolü olmuştur. Biz bu rolden ötürü kıvanç duyuyoruz. (Bu yaklaşımımızı “Oda Şovenizmi” olarak nitelendirenler çıkabilir. Ne var ki bu nitelendirmeler, nesnel bir gerçekliği inkârla eş anlama gelecektir. Biz, yaptığımız işleri açıkça üstlenmeyi, eğer yaptığımız iş olumlu ise bundan övünmeyi, eğer olumsuz ise özeleştiriyi yapmayı her zaman doğru bulduk).

Gelelim 19 Eylül direnişinin değerlendirilmesine: Kanımızca, **19 Eylül direnişinin en önemli yanı, direnişin düzen sınırlarını zorlayan bir eylem oluşunda anlam bulmaktadır. Düzenin yasa, tüzük ve yönetmelikleri ile sınırlandırılan etkinliklerden öte bir etkinlik, bu sınırları zorlayan ve bu sınırların bir adım dışına çıkan bir etkin-**

liktir, bir eylemdir 19 Eylül direnişi. Budur, 19 Eylül direnişinin en önemli yanı. TMMOB geleneksel çalışma anlayışının dışına çıkarak, üye tabanının son derece somut ve somut olduğu kadar da haklı taleplerini dile getirmiş ve bu talepler doğrultusunda üyelerini eyleme, direnişe geçirmiştir.

19 Eylül direnişi, mühendis ve mimarların bu bağlamdaki ilk eylemleri değildir kuşkusuz. 1970 başında, TEKSEN (Teknik Elemanlar Sendikası)'nın çağrısı ile mühendis ve mimarlar üç günlük bir iş bırakımında bulunmuş ve bu eylemleri ile düzenin sınırlarını zorlayarak bu sınırların dışına çıkmışlardır. Ne var ki, 19 Eylül direnişi; teknik elemanların değil, ama TMMOB'nin –Akın Özdemir'in faşistlerce öldürülmesi üzerine yaptığı 2 saatlik iş bırakma çağrısını bir an için dışlarsak– düzenin sınırlarını zorlayan ilk önemli eylemdir. Bu yanıyla da 19 Eylül direnişinin tarihsel bir özelliği vardır.

19 Eylül direnişinin bir başka tarihsel özelliği vardır ki, bu da ayrı bir tartışma, inceleme ve yazı konusudur. Ancak biz şimdilik kısaca değinmeye çalışacağız. Direnişin bu özelliği kanımızca mücadelenin bundan sonraki evrelerine ışık tutacaktır ve bu sorunu salt TMMOB özelinde değil, demokratik kitle örgütleri genelinde irdelemeye çalışacağız.

En genel bir ifadeyle, üyelerin somut sorunlarının, ülke sorunlarından kaynaklandığını anımsayarak; demokratik kitle örgütlerinin temel görevleri, bağımsız ve demokratik bir Türkiye için, kitleleri (üyeri) somut sorunlarından hareketle bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde mevzilendirmektir diyebiliriz. Ancak sınıf mücadelesi ile demokratik kitle örgütleri arasındaki ilişkiyi de göz ardı etmememiz gerekir. Bugün varılan noktada, siyasal gelişmelerin karakteri, açık faşist bir rejime gidişin bir aşaması olarak tespit edilebildiğine göre, demokratik kitle örgütlerinin sınıf mücadelesine koşut olarak işlev kazanması yapılanmalarının buna uygun bir şekle dönüşmesi ile önem kazanmaktadır. İşte 19 Eylül direnişi, bu süreçte önemli bir çıkıştır.

19 Eylül direnişi, bir yandan demokratik kitle örgütlerinin etkisizleştirme sürecini yırtan, bu sürece ters bir eylem olurken, diğer yandan ve asıl önemlisi de, demokratik kitle örgütlerinin gelecekteki yapılanmalarına ışık tutan bir eylem olmuştur. Deyim yerindeyse, 19 Eylül direnişiyle sınıf mücadelesinin izlediği sürece ayak uydurulmaya çalışılmıştır.

19 Eylül direnişi, bir gerçeği daha açık bir biçimde gözler önüne sermiştir ki, **işyeri örgütleri hayati öneme sahip olup, bir demokratik kitle örgütünün “ayağını yere basması” demektir.** Yürek ile hücreler arasındaki ilişki ne denli önemli ise, örgüt ile işyeri arasındaki ilişki de o denli önemlidir. Hücrelerin ölmekte olduğu bir bedende yürek nasıl anlamsızlaşırsa, işyeri örgütlülüğü olmayan bir örgüt de o denli anlamsız demektir.

19 Eylül şu çarpıcı gerçeği de açıklıkla ortaya koymuştur ki, eğer işyerlerinde farklı sınıf ve katmanlardan oluşan kitlelerin birliği sağlanabilirse, sınıf mücadelesinin izlediği evrime (yükselişe) ayak uydurmak, sınıf mücadelesinin varmış olduğu düzeye uyum sağlayacak eylemleri kotarmak olanaklıdır. Kısacası, mücadeleyi sürekli kılmak olanaklıdır. İşte 19 Eylül direnişinin açtığı ufuk bu noktada anlam kazanmakta ve bizlere yeni görevler yüklemektedir. TMMOB'nin de bundan sonraki çalışmalarında perspektifi bu olmalıdır ve şimdi gündemde bulunan Çalışanlar Kurultayı bu perspektifte ele alınmalıdır.

19 Eylül direnişinin önemli bulduğumuz bir özelliği üzerinde biraz uzunca durarak, geleceğe ışık tutmaya çalıştık. Yukarıda da söylediğimiz gibi, aslında ayrı bir inceleme ve tartışma konusu olan bir gerçeği, 19 Eylül direnişinden yola çıkarak ve bundan soyutlamadan ele almaya çalıştık. Kuşkusuz 19 Eylül direnişinin, belirtilmesi gereken bir dizi daha özelliği vardır. Bu özellikler üzerinde uzun boylu durmayacak, ancak kısa deyinmelerde bulunacağız:

- 19 Eylül direnişi A'dan Z'ye kadar örgütlü bir eylem oluşu nedeniyle, kendiliğinden eylemlerden ayrılmaktadır.

- 19 Eylül direnişi, tekil, perakende bir eylem de değildir; TMMOB'nin dönem başında çizdiği ve dört aşamadan oluşan genel mücadele programının içindeki bir aşamadır ve bu nedenle de tekil, perakende eylemlerden farklı bir karakter taşımaktadır.
- 19 Eylül direnişi, yaşanmakta olan baskı uygulamalarına karşı, onunla zıtlaşan, bir eylem oluşuyla da önem kazanmaktadır. Baskı uygulamaları beş-on kişinin bir araya gelmesini bile yasaklarken, on binlerce emekçi, bu baskıya karşı çıkmış, toplanmış, forumlar düzenlemiş, yürüyüşe geçmiş ve işlerini toplu olarak terk etmişlerdir.
- 19 Eylül direnişi, kastlaşmış devlet memurluğu sisteminde ve düşüncesinde açmış olduğu gedik açısından da önemli olmuştur. Devlet çarkı içinde, edilgen dışlılar olan memurlar, bu edilgenlikten sıyrılmışlar ve en önemlisi, bu eylemleri ile düşünsel olarak, kendi kabuklarının dışına çıkmışlardır.
- 19 Eylül direnişi, esas itibariyle ekonomik ve demokratik hakları hedefleyen bir eylem olmakla birlikte, aynı zamanda kitlelerin faşizme karşı bir tepkisidir de... Bir yandan bilinçli olarak bu tepkinin örgütlenmiş olması, öte yandan, eylemin yürürlükteki baskı uygulamalarına karşı bir muhalefet karakteri taşımış olması, 19 Eylül direnişinin politik önemini gösteren özellikleridir.
- 19 Eylül direnişinin kuşkusuz en önemli yanlarından biri –ki bu yanı aynı zamanda direnişin başarılı bir eylem olmasının göstergesidir– yüz bine yakın emekçinin eyleme katılmış olmasıdır. Bir teknik eleman eylemi olmakla birlikte işçiler, memurlar, teknisyenler, vb. tüm emekçi kesimler ve örgütleri; eyleme ya doğrudan doğruya katılmış ya da eylemi desteklemişlerdir. **Bazı işyerlerinde üretilen durduğu görülmüştür. Örneğin**

EKİ'de maden işçileri direnişi desteklemekle kalmamış, üretimi de durdurmuşlardır.

- 19 Eylül direnişinin, kamuoyunda etkin bir biçimde ses çıkarmış olması da önemli olmuştur. **Kitle haberleşim araçları, bir hafta boyunca direnişten söz etmiş, kelimenin tam anlamıyla etkin bir kamuoyu sağlamış ve direniş geniş kitlelerde sempati toplamıştır.**
- 19 Eylül direnişi, iki yoldan bu yana durağan ve edilgen bir mücadele sürdüren diğer demokratik kitle örgütleri için de öğretici olmuş ve bu örgütlere deyim yerindeyse bir uyarı olmuş, çalışmalarına ivme kazandırmıştır.
- 19 Eylül direnişi ile birlikte, TMMOB daha etkin bir örgüt haline gelmiş, ülke çapında “ayakları yere basan” ve kitlede kök salmaya başlayan bir örgüt hüviyetine bürünmüştür. Kısaca 19 Eylül direnişi ile TMMOB'nin bir yandan örgütlülük düzeyi gelişirken, öte yandan, örgütlülüğün gerek yaygınlaşması ve gerekse pekişmesi nesnel ve öznel koşulları olgunlaşmıştır.
- 19 Eylül direnişinin örgütlenmesinde, TMMOB, Oda ve Şubelerinin tüm yöneticileri görev alarak, oldukça önemli bir deney geçirmişlerdir. Bu deneyim, 19 Eylül direnişinin önemli kazanımlarından biri olmuştur.

Kuşkusuz, 19 Eylül direnişinin belirtilmeye değer daha birçok yanı vardır. Biz, önemli gördüklerimizi, aklımıza gelebilenleri belirtmeye çalıştık. 19 Eylül direnişinin özellikle önemli gördüğümüz yanı üzerinde ise ağırlıklı durduk. Bir kez daha vurgularız ki, bu yarıda somutlaşan çabamız; geleceği gözeten, kitleleri yarımlara hazırlayan, soluklu ve tarihsel perspektife sahip bir mücadele programını geliştirebilmek düşüncesini dayanmıştır. Kısacası, mücadeleyi sürdürebilmek düşüncesine...

TEKNİK ELEMANLARIN İŞYERİNDE ÖRGÜTLENMESİ ÜZERİNE

İlker AKMAN (1975 TMMOB Örgütlenme Sekreteri)

TMMOB geçen yıl başlattığı İşyeri Temsilcilikleri (İYT) temeline dayanan örgütlenmesini sürdürmektedir. Kurulmaya başlanmasından bugüne dek hızla çoğalan ve kendilerine düşen görevleri

yapan İYTler üzerine bir sürü tartışma gelişmiş olması; bu tür örgütlenmeye, sendikal örgütlenmeler dışında, ilk kez TMMOB'de başlanmış olmasındandır. Bu nedenle, İYTler geçen süre içinde daha çok önem kazanmış, aynı zamanda görev ve işlerliği de daha çok aydınlanmıştır. Her zaman söylendiği gibi, TMMOB/İYT görev ve fonksiyonlarına ve şu dönemdeki somut görevlerine geçmeden önce, işyerlerinde örgütlenmenin önemi ve nedenleri üzerinde bir kez daha durmakta yarar vardır.

İşyerlerinde Örgütlenmek Gereklidir

Her toplum gibi toplumumuz da bir üretim

içindedir. Üretimi gerçekleştiren sınıf ve tabakaların sosyal yaşamları içindeki sorunlarının bir manada kaynaklandığı, bir manada da ortaya çıktığı yer, işyerleri olmaktadır. Toplumun içinde bulunduğu sosyal huzursuzluk işyerlerine olduğu gibi yansımaktadır. Bu karşılıklı etkileşim, işyerinde çalışanların birlikte olma nesnel koşullarının her an var olmasını yaratmaktadır. Bir de mevcut üretim ilişkilerinin içinde açık bir sömürü altında olan çalışanların emeklerinin karşılığını almaması da birlikte düşünülürse, işyerlerinde örgütlenmenin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkar. Ülkemizdeki üretim ilişkilerinin emperyalist-kapitalist olması, başka bir deyişle ülkemizin (ekonomik-politik-askerî-kültürel) her konuda dışa bağımlı bir yapıya sahip olması, yurt düzeyinde bir dizi sorun yaratmaktadır. Ülkemizdeki kapitalistleşmenin dışa bağımlı çarpık yapısı montajcı nitelikli bir sanayileşmeyi yaratırken, ulusal düzeyde olan sorunları öne çıkarmaktadır. Ancak bu olgu, ülkenin sosyo-ekonomik yapısal sorunları ile iç içe olmasından dolayı çalışanların yaşamını da içine

Yazar Hakkında Redaktörün Notu

TMMOB “Örgütlenme Sekreteri” İlker Akman’ın yukarıdaki makalesi, **Birlik Haberleri**’nin 15 Ağustos 1975 nüshasından –mizanpaj gereği uygulanan, ufak bir-iki sadeleştirme ve kısaltma istisna kalmak kaydıyla– aynen aktarılmıştır. Anılan makalenin yayınlanışından çok kısa bir süre sonra, Metalürji Müh. İ. Akman TMMOB örgütlülüğü ile ilişkisini kesmişti. Daha sonra da, TRT-1 ekranı ve günlük gazeteler; İ. Akman’ın, Malatya kırsalında kolluk kuvvetleri ile girdiği bir silahlı çatışma sonucunda, 26 Ocak 1976’da, meslektaşımız **Hasan Basri Temizalp** ve Kimyager **Yusuf Ziya Güneş** ile birlikte öldürüldüğü haberini geçtiler... İ. Akman, TMMOB merkezine doğrudan bağımlı bir taşra örgütlenmesinin, yani İKK ve İYT birimlerinin –mühendis ve mimarlar ile diğer teknik elemanların ve giderek bütün kamu çalışanlarının da katılacağı– Grevli-TİSli sendikal hakların kazanımı için girişilen mücadelede oynayacağı mümtaz rolü çok erkenden öngörmüştü. Dolayısıyla, 19 Eylül 1979 Eylemi, İlker Akman’ın TMMOB’ye mirasıdır...

almakta, onların, sınıfsal sorunları ile bütünleşmekte ve tayin edici olmaktadır. Örneğin: Montaj nitelikli bir fabrikada teknoloji veya üretim olarak dışa bağımlı olunmasından dolayı ortaya çıkan bir aksama, oradaki üretimi ne kadar olumsuz etkiliyorsa, bu arada fabrikada doğan huzursuzluk ve aksamaların çalışanlar üzerine yapacağı baskı da o denli artmaktadır. Sömürünün devam edememesinin işverenlere getirdiği hırçınlıklar, çalışanların hak alma mücadelesi karşısında daha da artmakta, bir yanıyla mücadeleye hız verirken, bir yanıyla da mücadelenin engellenmesi için başvurulmuş anti-demokratik baskı ve saldırılar da o denli yoğunlaşmaktadır. Örnek olarak bahsettiğimiz bu ve buna benzer sorunlar, çok basit gibi görünmekle birlikte, aslında, içinde bulunduğumuz emperyalist-kapitalist sistemin işyerlerine yansımalarıdır. Küçük düzeyde olan bu sorunların yaptığı birikim, gene sistemin bir ifadesi olan ülkemizin ekonomik ve politik buhranları ile bütünleşmektedir.

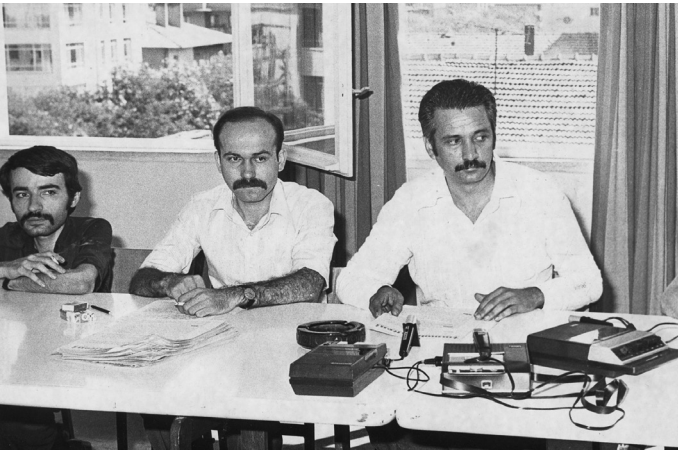
Aynı şekilde ülke ekonomisini etkileyen ve dışa bağımlılığı pekiştiren bir dizi karar alınırken, hayat pahalılığı, enflasyon, işsizlik giderek artmakta; en azından, ev kiralari ve mutfak masrafı alınan maaşı alıp götürmektedir. Bu durumda işyerlerinde yansıyan veya kaynaklanan sorunların yarattığı potansiyeli ihmal etmemek gerekir. Bütün bu nedenler, işyerinde örgütlenmenin gerçekten çok önemli olduğunu öne çıkarmaktadır. Buna bir de İYTlerin araç niteliği eklenirse, bu önem

bir kat daha artar. Zira, işyerinde örgütlenme ile gerek işyerinde çalışanların birlikteliği sağlanmakta, gerekse yaygın bir fiilî güç oluşturulmaktadır. Sosyal ve siyasal gerçeklerin açığa çıktığı oranda, bilinçlenmenin de yükseldiği bilinen bir doğrudur. Bu ise bir mücadeleyi ve bilgilenmeyi içerir. İşte bu bilgilenme-bilgilendirme görevinin yapılması ve mücadelenin, gerek açığa çıkarıcı olmasında ve gerekse sonuca ulaşmasında İYTlerin araç olarak önemli görevleri vardır.

İşyeri Temsilciliklerinin Durumu Yeri ve Sorumlulukları

TMMOB de aynı anlayışla İYTLere özel önem vermektedir ve örgütlenmesini işyerinde örgütlenme esasına dayandırmaktadır. Yukarıda genel ve kaba hatlarını çizmeye çalıştığımız İYTlerin görevlerini ülkemizin somut şartları ve örgütlenmemiz açısından ele almak gerekmektedir. Burada İYT görev ve sorumluluklarının ne olduğu öne çıkmaktadır. İYTler TMMOB Yönetim Kuruluna (YK) karşı sorumludur. İYTler için, kurulma, kapatma, uygulama veya esaslara ilişkin kararlar, TMMOB-YK'da alınır. TMMOB-YK, bir işyerinde temsilcilik kurulması veya kurulmamasına karar verebilir. Başka bir tanımla, İYTler; işyerlerindeki mühendis ve mimarlar adına, TMMOB'nin tüzel kişiliğini temsil etme yetkisini taşıyan bir kuruluştur. Bu nedenle doğrudan doğruya TMMOB'ye karşı sorumlu olup, işyerinde idareye karşı sorumlu değildir ve işyeri idare amirliklerine karşı muhatap durumunda olan TMMOB'dir. Ancak hiç kuşkusuz ki, işyerinde toplantı yapılması, bir takım özel işyeri sorunları çerçevesinde, işyeri idaresi ile diyalog içinde olunması doğaldır. Burada bir başka noktaya daha açıklık getirmek gerekmektedir. O da TMMOB'nin İYTlerinin sendika işyeri temsilcilikleri gibi ele alınmasıdır.

Farkı kısaca koyarsak, sendika işyeri temsilcilikleri; gerek sendikayı temsil eder, gerek idare ile pazarlığa oturur, gerekse de işyerin-

de mekânı vardır. TMMOB/İYTleri içinse, bunlar söz konusu değildir. Ancak idare ile anlaşıldığı takdirde mekân sağlanabilir. Hiç kuşkusuz ki, işyerlerinde örgütlenme esası; mücadelesini vermekte olduğumuz sendikal hakların elde edilmesi halinde, işyerinde örgütlenmenin nesnel koşullarını hazırlamış olacaktır. İYTlerin yetkilerine gelince, İYTler, TMMOB-YK'nın kendilerine tanıdığı yetkileri kullanmak durumundadırlar. İYTler, TMMOB adına, işyerindeki mühendis ve mimarlara çağrıda bulunabilir, çalışmalar yürütebilirler.

TMMOB ve Temsilciliklerin Çalışmaları Bir Bütündür

İYT çalışmaları, TMMOB'nin çalışma programı doğrultusunda olmak zorundadır. TMMOB adına, TMMOB çalışma programı dışındaki çalışmaların yürütülmesi elbette beklenemez. Bu nedenle her İYT, Birlik Haberlerinde de yayınlanan TMMOB Çalışma Programını inceleyerek –kendi işyerinin somut koşulları sorunları ve özelliği içinde– bu programın ilke ve çalışma alanlarının ışığı altında, özel bir çalışma programı yapmak durumundadır. Bu şekilde, işyerindeki çalışma ve örgütlenme; o işyerinde çalışanları, somut görevler çerçevesinde çalışmalara katılmalarını mümkün kılacak, örgütlenme yaygınlaşacaktır. Kuşkusuz ki, il ve bölge İYTlerinin özel çalışma programları; TMMOB'nin örgütlenme programıyla verilen anti-empyeryalist, anti-faşist mücadeleyi güçlendirecek ve işyerinde çalışanların bu mücadele etrafında örgütlenmesini ve dayanışmasını sağlayacak şekilde olmalıdır. Bu çalışmalarda üyelerin özlük hakları gibi sorunlarının Birliğe aktarılması doğru olacaktır. Genellikle, ülkemizdeki anti-demokratik yasa ve uygulamaların ifadesi olan bu sorunların Birliğe aktarılması, yaygın veya örnek biçimdeki Birlik Haberleri'ne yansımaları, özel sorunların Birliğin hukuk danışmanı ile veya Birlik yönetiminin girişimleri ile çözülmeye çalışılması gerekmektedir. Bu çalışmalarda,

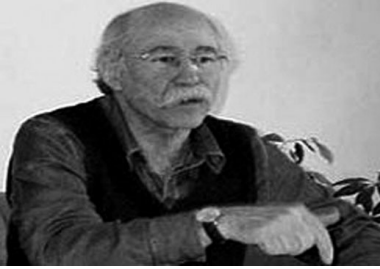
anti-demokratik yasa ve uygulamalara karşı etkin bir mücadelenin verilebilmesi için; en azından, her üyenin varsa çalıştığı işyerindeki temsilciye, yoksa doğrudan TMMOB'ye durumu aktarması ve bilgilendirme görevini yapması gereklidir. İYTlerin bilgilendirme-bilgilendirme görevlerinden olan araştırma ve ulusal düzeydeki bir takım gerçekleri açığa çıkarma, sorunları ortaya koyma çalışmalarını içeren çok önemli bir görevi de; başta da belirttiğimiz gibi, içinde bulunduğumuz emperyalist-kapitalist sistemden gelen, yapısal ve teknolojik sorunlar olarak işyerlerine yansıyan sorunlara eğilmek, bu sorunları araştırmak, derlemek, gerek işyerindeki üyelerle, gerekse TMMOB'ye aktarmak olacaktır. Türkiye'deki her çeşit işyerinden gelen bu tür çalışmaların, ülkemizin sorunlarını açığa çıkaracağı ve sorunlara ışık tutarak, mücadele yöntemlerinin ve çözüm önerilerinin gelişmesine katkıda bulunacağı açıktır.

İşyeri Temsilcilikleri Bağımsızlık ve Demokrasi Mücadelesindeki Teknik Eleman Dayanışmasının Araçlarıdır

Başta da belirttiğimiz gibi, emperyalist-kapitalist sistemin işyerinde yaratacağı bir dizi sorun ve sömürü, çalışanların birlikte hareket etmelerini ve kenetlenmelerini getirecektir. İşte bu durumda, İYTler de bu mücadelenin içinde ve önünde olmak zorundadır. Bu mücadele TMMOB'nin üst düzeyde sürdüreceği çalışmaların bir parçası ve bütünleyicisidir. Mücadele –bazen işyerlerinden kaynaklanan, bazen de ülkede süren anti-demokratik baskı ve saldırılardan kaynaklanan sorunlar çerçevesinde– bütün çalışanların ortak mücadelesine dönüşecek şekilde sürdürülmek zorundadır. Bu nedenle, İYTler; anti-empyeryalist, anti-faşist ilkeler çerçevesinde olan her girişimi açığa çıkarır ve engelleyici çaba gösterirken, bu mücadelenin içinde olan diğer çalışanlar da dayanışma içine girmelidir.

19 EYLÜL 1979 DİRENİŞİ UNUTULMAZ

Yavuz ÖNEN (1980, 81 ve 1994, 95, 96, 97, 98, 99, 2000 TMMOB Başkanı)

1979 yılında, mühendis-mimar odalarının üst örgütü olan TMMOB'nin ülke çapında yaptığı iş bırakma çağrısına tüm kamu kuruluşla-

rında çalışan üyeler katıldılar. Bu kitlesel davranış, sendikal örgütlenme hakkı olmayan bir ortam için büyük bir başarıya tekabül ediyor. "Ortanın Solu" bir programla iktidar olan Bülent Ecevit'in Başbakanlığı döneminde böyle bir eyleme karar verilmiş olduğunu da hatırlamamız gerek. Ekonomik kriz büyüktü ve Sosyal Demokrat bir iktidar da sorunları çözememişti. Bu eylem, dönemsel sorunların ciddi boyutlarda olduğunu da anlatıyor. Bu sorunları hatırlayalım:

70'lerin Başında Ekonomik Kriz

70'lerin başında teknik elemanlar odaları aracılığıyla çalışma yaşamlarına dair Teknik Eleman Kurultayları düzenlediler. Böylece kitlesel toplantılar dönemi başlamış oldu. Çalışma statülerini tanımlayan 10195 sayılı KHK dahil olmak üzere, çalışma koşullarıyla ve ücretleriyle ilgili itirazlarını ve yeni taleplerini dile getirmeye başladılar. Ancak hükümet büyük bir ekonomik krizin içindeydi ve mühendis-mimarların taleplerine kulak asmadı, onları devlet memurları kanunu kapsamına aldı. Bu yeni düzenleme ücretlerde de önemli düşüşlere neden oldu. Teknik elemanlar bu yeni düzenlemeye tepkiliydiler ve mücadelede kararlıydılar.

Siyasi Kriz ve 12 Mart 1971 TSK Muhtırası

Türkiye Solunun örgütlü olduğu tüm alanlarda etkili bir muhalefeti yaratmış olması, öğrenci gençliğin devrimci ideolojiler etrafında örgütlenmesi ve şiddet eylemlerine yönelmesi vb gerekçeleri ileri süren Ordu, Demirel Hükümeti'ni devirdi. Siyasi partiler, sendikalar, dernekler yeniden düzenlendi. Kamu çalışanlarının grev ve TİS hakkı olmayan sendikaları kapatıldı. Ülke çapında örgütlü ve üye sayısı beş bini bulan Teknik Elemanlar Sendikası (TEKSEN) de kapandı. Balyoz hareketi ile Türkiye solunun tüm kadroları tutuklandı, baskılandı. Türkiye toplumuna bol geldiği dönemin Genelkurmay Başkanı tarafından söylenen 1961 Anayasasının özgürlükleri düzenleyen maddeleri değiştirildi. Temel hak ve özgürlükler kısıtlandı.

1973 Genel Kurulu ve TMMOB Yeniden

60'ların ikinci yarısından itibaren, TMMOB ciddi bir kriz yaşıyordu. Büyük Odalar ayrı bir sekreteryaya etrafında bir birliktelik oluşturmuştu. 70'lere gelindiğinde TMMOB faaliyetini durdurmuş ve kapısına kilit vurulmuştu. Türkiye'nin bu yeni zor döneminde, örgütlenmedeki bu zaafın giderilmesi gerekiyordu. Bir sekreteryaya etrafında bir araya gelmiş altı odamızın ortamında bu konu görüşüldü ve sağlanan uzlaşma sonrasında 1973 genel kurulunun toplanmasına karar verildi. TMMOB yönetim kurulu oluştu ve göreve başladı. Örgütlenme alanındaki ihtiyaç giderilmişti. Önemli bir adım atılmıştı. Ancak bu örgütlüğün bir başka özelliği vardı.

Yeni TMMOB'de Yeni Bir Başkan

Yeni TMMOB'nin yönetim kurulu değişik siyasi eğilimleri olan oda temsilcilerinden oluşmuştu. Birlik iradesi meslek odalarınca kabul edilmişti. Bu iradeyi başarılı kılacak başka bir tarihi vaka gerçekleşti. Yönetim Kurulu başkanlığına Mimarlar Odası'nın temsilcisi Teoman Öztürk seçilmişti. **1980 yılına kadar devam edecek bir dönemde yazılan tarihin simgesi oldu Teoman Öztürk. Bağımsızlık-Demokrasi-Sosyalizm şiarıyla yoğrulmuş bir tarih.**

Ekim 1973 Genel Seçimleri ve Yeniden Yükselen Toplumsal Muhalefet

1971 askeri müdahalesinden sonra Türkiye'de estirililen teröre, toplumsal örgütlenmeye yapılan müdahaleye ve anayasa ve yasalardaki tüm özgürlük kısıtlamalarına rağmen, kışladaki hesap topluma uymadı. Toplumsal sol muhalefet yeniden toparlandı. 1973 genel seçimlerinde muhalif partiler oyları topladılar. B. Ecevit'in Başbakanlığında CHP-MSP koalisyon hükümeti iş başına geldi. Bu yeni dönemde, meslek odaları kendini onarmaya ve mesleki yaşamda etkin olmaya yeniden başladı.

Toplumsal Muhalefetin Önemli Bir Odağı: TMMOB

TMMOB, bu yeni dönemde: '... Mesleki sorunlar ülke sorunlarının bir parçasıdır...' dedi. İlgi alanını üye odalarının geniş yelpazesi çerçevesinde oluşturdu. Meslektaşlarının haklarını savunmak, mesleki yetkileri geliştirmek, iç ve dış sömürüyü teşhir etmek çalışma programlarının önemli konularıydı. Bilimsel teknik analizlerle sorunlara ışık tuttu. Anti emperyalist anti kapitalist bir yaklaşımla kamuoyu oluşturdu. Yayınlarıyla basın açıklamalarıyla kitlesel eylemlerle sesini yükseltti. Toplumda görülür tanınır oldu. Yalnız eleştirmedi, öneriler de geliştirdi. Türkiye siyasi yaşamını da etkiledi. Çalışmaları bazı siyasi partilerin (CHP) parlamento çalışmalarında kullanıldı. Bu etkin konuma gelen TMMOB örgütlülüğü kuşkusuz odaların üyelerinin

desteğiyle sağlandı. TMMOB mühendis mimar kesiminin yegane güvencesi haline geldi. TMMOB özellikle kamu çalışanlarının sendikal örgütü gibi algılandı. **TMMOB odalar ve oda üyeleri arasında iletişim ağları gelişti. Bir üst örgüt bir organizmaya dönüştü.** Özellikle 1975 sonrasında, **üye sayısı altmış binler civarında olmasına rağmen, elli binleri aşan kitle eylemlerini kısa sürede düzenleme kabiliyetine ulaşmıştı.**

TMMOB ve Üyelerine Yönelik Faşist Saldırıları

Türkiye'de yükselen sol sosyalist devrimci muhalefete yönelik siyasi idari ve yargı baskıları arttı, şiddetlendi. Silahlı faşist örgütlerin hedefi oldu. Üyelerine yönelik sürgünler, göreve son vermelerden başka, üyeler, odalar ve TMMOB silahlı saldırılara uğradı. Üyeler öldürüldü, binalar hasar gördü. Bazı Oda genel kurulları çatışma ortamlarına dönüştü. Kısacası TMMOB bu saldırılara karşı aynı zamanda bir savunma ortamı işlevi de görmeye başladı. Dayanışma duyguları gelişti. Birlikte davranma şartların getirdiği bir zorunluluktu.

19 Eylül 1979 Eylemi: Ekonomik Sömürüye ve Baskılara Karşı Bir Tepki

Bu eylem; yılların birikiminin, üyelerin kararlı ve özverili olarak TMMOB'ye sahip çıkışının ve Teoman Öztürk'ün başkanlığında gerçekleşen bir başarının adıdır. Bu eylem ekonomik demokratik taleplerin etkili bir şekilde dile getirilmesidir. Sistemle kararlı bir hesaplaşmadır. **Mühendis mimar kitlelerinin onurlu kavgasının önemli bir sayfasıdır. Dünyada benzeri ender olan bu sayfayı yazanlara aşk olsun.**

Kavgamızda da Devam Ediyor

TMMOB deki direniş günümüzün en zor koşullarında da devam etmektedir. KHK'lerle oluşturulan yeni bakanlıklar yoluyla TMMOB muhalefetini bertaraf etmek isteyen **AKP Hükümeti TMMOB'nin bu tarihine iyice baksın. Yağma ve talana geçit vermemek için kavgaya devam.**

BU ÜLKENİN EN ÖNEMLİ ÖRGÜTLÜ YAPISI: TMMOB

Nadir AVŞAROĞLU - (2004-06, 2006-08, 2008-10, 2010-2012, TMMOB D.K. Üyesi)

Bülten Kurulundan 19 Eylül Eylemi ile ilgili yazı istenildiğinde, oldukça fazla şaşırđım. Eylemin gerçekleştirildiği yıllarda lise öğrencisiydim. Henüz mühendis olma idealerim bile oluşmamıştı. Bu nedenle, 19 Eylül Eylemi'ni ne yaşadım, ne bilirim, ne de içinde yer aldım. Ama araştırdım, internete baktım; Wikipedia'da aşağıdaki gibi konu ediliyordu:

“1979 - TMMOB tarafından, 54 ilde 736 işyerinde 100 binden fazla mühendis ve mimarın katılımıyla gerçekleştirilen büyük iş bırakma eylemi gerçekleştirildi...”

Yıl 1979, rakamlar ilginç. O yıllarda 67 ilimiz var; 100.000 mühendis, mimar var mı bilmiyorum, ama rakamlar 100.000'den de fazla. Bugün bile bir eylem, bir miting gerçekleştirdiğinizde; bırakın 736 işyerinde işi bırakmayı, bu kadar işyerini ziyaret bile etmeniz mümkün görünmemekte... Bu yüzden rakamlara ve büyüklüklere bakıldığında bu eylemin ihtişamını daha iyi anlayabiliyorsunuz.

Bu satırları yazarken, 2004'te TMMOB 50. Yıl Andacı'nı hazırlarken okuduğum bir yazı aklıma geldi. TMMOB organı Mühendislik Mimarlık Gazetesi'nin 22 Ekim 1959 tarihli sayısında, “Mühendisler Miting Yapar mı?” başlıklı yazıda aşağıdaki ifadeler yer alıyordu:

“... 18 Ekim tarihli bazı İstanbul gazeteleri, İşçi Sigortaları Kurumu'nun inşa ettireceği hastahaneleri ecnebi firmalara verme teşebbüsü üzerine, TMMOB'nin bir miting tertip etmeye karar verdiğini yayınladılar. Bu haberin hangi menbadan çıktığını bilmiyoruz, ama bildiğimiz bir

şey varsa; o da bu haberin aslı olmadığıdır. TMMOB miting yapmaya karar vermediği gibi, böyle bir tertibe ihtiyacı da yoktur. (...) Onların mitingi –mitingin lügat manası toplantı olduğuna göre– kendi kongreleridir. Onlar en büyük davalarını kendi kongrelerine getirirler. Bunun dışında da, bütün müesseselerin, bütün dairelerin ve hatta Millet Meclisinin kapıları kendilerine açıktır. Mühendisler bütün davalarını itidalle ve vekarla kanuni yollardan halletmek imkânına maliktirler. Onlar, inandıkları davaların müdafaasında hiç kimseden çekinmezler. Onların meydan mitingleri tertibine ihtiyaçları da yoktur...”

Devlet tarafından kurulan TMMOB'nin – DP iktidarının son yıllarında yükselmeye başlayan– toplumsal muhalefetten istese de uzak kalamadığını gösteren, ama bir yandan da onun bir devlet kurumu ve seçkin bir yapı olduğunun ısrarla vurgulandığı bu yazı; TMMOB'nin gittikçe kitleselleşen mesleki sorunlardan ve memleket meselelerinden daha uzun yıllar uzak duramayacağını ipuçlarını da taşımaktadır.

19 Eylül Eylemi'nin biz mühendisler açısından anlamını ve derinliğini kavrayabilmek için, o günkü şartları da bilmek gerekiyor. 70'li yılların sonuna doğru ekonomik koşullar ağırlaşmış; TL –önce Şubat 1978'de % 38 ve ardından da Eylül 1979'da % 32 devalüe edilerek– \$ karşında toplam % 82'lik bir kayba uğramıştır. IMF ülkemizin ekonomisine müdahale etmeye başlanmış, hak arama mücadelelerinin bastırıldığı, her gün onlarca kişinin hayatını yitirdiği bir ortam... Böyle

bir ortamda, tüm emekçi kitlelerle birlikte mühendis ve mimarlar da hızla yoksullaştırılmıştır. TMMOB bu süreçte kendi doğal ve toplumsal görevini yapmak üzere harekete geçerek bir hak arama mücadelesi başlatmıştır. Eylemin amacı TMMOB tarafından aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

“Yaşamak, bilim ve tekniği emekçi halkının hizmetine sunmak isteyen Türkiye mühendis ve mimarları; haklı isteklerini gerçekleştirmek için, bugüne dek, gerekli her şeyi yapmışlardır. Bugün haklı isteklerini gerçekleştirecek konum ve etkinliktedirler.”

54 ilde 736 işyerinde 100.000’den fazla mühendis, mimar ve emekçinin katılımıyla gerçekleştirilen 1 günlük iş bırakma eyleminin büyüklüğünü anlatabilmek için size günümüzden örnek vermek isterim. Benim de düzenleme komitesi içinde bulunduğum 14 Ekim 2006 tarihindeki “Emeğe, İnsanımıza, Üyemize, Mesleğimize ve Ülkemize Sahip Çıkıyoruz” mitingi için Ankara Valiliğine müracaata gitmiştik. Gerekli evrak işlemleri takip edilirken, sohbet ettiğimiz bir yetkili; başvuru evrakının Ankara Em. Md. gideceğinden ve onların da uygun görmesi halinde katılacak kitlenin büyüklüğüne göre yer tespitinde bulunacaklarından bahsetmişti. Ankara Em. Md.; eğer bu miting 2.000 kişi ile sınırlı olacaksa Toros Sokağını, 5.000 kişi civarında olacaksa Abdi İpekçi Parkı’nı yer olarak gösteriyordu; mitingin 10.000 kişiyi geçeceği düşünülürse de, Sıhhiye Meydanı trafiğe kapatılarak veriliyordu. Sıhhiye meydanının özelliği; mitingin gerçekleştirilmesi için ta Kızılay’dan trafik kapanıyor, Ankara’da trafik ve hayat felç oluyor, tüm Ankaralılar mitingden ve taleplerimizden haberdar oluyor ve böylelikle mitinge medya da ilgi gösteriyordu. Bunların hepsinden daha da önemlisi, mitinge katılan mühendis ve mimar kitlesi kendi güçlerinin farkına varıyordu. 14 Ekim’deki miting için, Ankara Em. Md. –başvuru dilekçesinde TMMOB Mitingi ibaresini görünce– araştırma dahi yapmadan bize Sıhhiye Mey-

danını vermişti. Ne yalan söyleyeyim; Tertip Komitesi’nden biri olarak, bu durum beni çok gururlandırmıştı. Ve biz 14 Ekim günü 15.000 mühendis ve mimar olarak haklı taleplerimizi Sıhhiye Meydanından dile getirdik.

Benim övünerek anlattığım ve aktardığım miting; 2006 yılında 400.000 üyesi olan TMMOB’nin 15.000 üyesi ile gerçekleştirdiği bir eylem; **19 Eylül ise, 1979’da ve neredeyse tam üye sayısına yaklaşan katılımı gerçekleştirilen bir eylemlilik...**

Aslında her iki TMMOB de, üyesinden aldığı güçle, mesleğe ve meslektaşına olan güveniyle, halâ dimdik ayakta. 1979’dan günümüze çok daha büyük hak yitimleri ile karşılaşmalarına rağmen, insanların giderek örgütsüzleştirildiği ve bireyciliğe itildiği bir konumda, **işçi sendikalarının dahi tek başına miting düzenleyemedikleri ortamlarda, üyelerinin hak ve istemlerini tek başına düzenlediği mitinglerle dile getiren yegâne örgüt TMMOB’dir.** Bu ülkedeki diğer birçok meslek odası ve kuruluşları, sadece işyerlerinde basın açıklaması, iş bırakma, gösteri yapabilirken; üyesini arkasına alarak alanlara çıkabilen, böylelikle istemlerini daha güçlü haykırabilen bir meslek örgütüdür TMMOB!...

19 Eylül 1979’da TMMOB tarihinin en önemli günlerinden biri yaşanmış ve TMMOB, günün koşulları doğrultusunda birlikte davrandığı emek örgütleri ile birlikte, 1 günlük bir iş bırakma eylemi düzenlemiştir. Yaklaşık 100.000 mühendis, mimar ve emekçinin katıldığı bu eylem bugün dahi gerçekleştirilmesi oldukça güç bir çalışma ve iradenin eseridir. O gün işyerlerinde diğer emekçilerle kol kola giren mühendis ve mimarlar, kendi yaşam koşullarının belirlenmesinde söz ve karar sahibi olma mücadelesi verirken, kendi emeklerine, insanımıza, mesleğimize ve ülkemize de sahip çıkmışlardır.

TMMOB ve DAYATILAN SAVAŞ

Yalçın ÇİLİNGİR (1977, 78 TMMOB Y.K Üyesi 1979-80 TMMOB İkinci Başkanı)

1954'te kurulan mühendis ve mimar odalarının başlangıçtaki gündemleri, meslekî taleplerle sınırlıydı... Bu taleplere Cumhuriyet tarihinde ilk kez tanık olunuyordu. 1950'lerin devletçi ve ulusalcı ideolojiyle formatlanmış mühendis ve mimarlar, bu taleplerle aynı zamanda nispi bir özerklik de talep etmiş oluyorlardı. Devlettten bu kopuş eğilimi, sonraki 25 yılda mühendis ve

mimarların gerek örgütlülüğünü, gerekse ideolojisini, giderek artan oranda etkileyecekti.

27 Mayıs 1960, politik ve toplumsal sistemde etkili bir dönüşüme yol açarken, aynı zamanda sol ideolojinin yaygınlaştığı, toplum yaşamına eni konu girdiği bir dönemi de araladı. Bu ideoloji, toplumun tüm çalışanlarını olduğu gibi, mühendis ve mimarları da derinden etkiledi.

1970'li yıllara gelindiğinde Birlik, mühendis ve mimarlardan kapitalizme, emperyalizme ve faşizme karşı yurttta sürdürülen genel mücadeleye katılmalarını isteyecekti. Böylece, 1950'li yılların salt meslekî sorunlarla sınırlı

bakış açısı terk edilecek, bunun yerine devrimci bir eylemlilik anlayışı benimsenecekti. Grevli ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı başta olmak üzere, her türlü ekonomik ve demokratik hak talebi politik bağlamda dile getirilecekti. Bununla da yetinilmeyecek politik ve toplumsal sistemin değişmesi istenecek, bütün sorunların çözümü devrime endekslenecekti. Mühendis ve mimarların hiçbir dönemde homojen bir yapısı olmadı. Bazı dönemler iktidar erkinin unsuru oldular, bazı dönemlerde de egemen bloğun dışına savruldu. Hem Kemalist modernleşmenin, hem de sol ya da sağ muhalefetin taşıyıcısı oldular.

TMMOB, 1975-1980 döneminde sol muhalefet bir çizgi izledi, üyelerine ve kendisine dayatılan savaşı kabul etmek zorunda kaldı. Bu savaş sırasında meslekî talepler ikinci plana itilmek zorunda kalındı. TMMOB'nin o dönemdeki duruşunu eleştirenlerin bu zorunluluğu görmeleri gerekir. **Tarih, biraz da istemedikleri halde savaşmak zorunda bırakılanların tarihi değil midir?!...**

Bu tarihin iki özgün ve önemli ürünü, Birlik Haberleri ile 19 Eylül 1979 eylemidir!...

TMMOB'nin DEMOKRASİ MÜCADELESİ GÜZERGÂHINDAKİ BÜKLÜM NOKTALARI

Kul Ali Alanguří (Konuk Yazar)

Peşrev Niyetine

2004'te, TMMOB'nin kuruluşunun 50. yıldönümünün kutlanması programa alındığında; kimi büyük Odalar –“... bir şey kutlamak için ille de 10, 20, 30 veya 25, 50, 100 gibi yusuvarlak sayıları vesile etmek gerekmez...” mealindeki bir gerekçeyle– anmakutlama etkinliklerine katılmayı reddetmişti. Keza 2004'te de, Madencilik Bülteni'nin '50. Yıl Özel Sayısı'nda da zabıtlara geçtiği gibi, kendi Odamızdaki kimi akıllı evvel taifesi ise; sayılar tezini öyle ötelere sündürüyordu ki, örneğin: “... İlle herhangi bir doğal tam sayıya itibar etmek dahi hiç gerekmez, hatta rasyonel-irrasyonel küme üyeleri beri dursun; e , π , φ gibi transandantal sayılar bile pekâlâ uyar...” gibi uçuk katkılarla, polemğin akışkanlığı hepten zenginleşmişti yani... Münhasıran *post-modern* devirde rağbete mazhar olan “pozitif ayırıcılık” (örneğin, “diplomalı-akredite, icazetli-icazetsiz, işli-işsiz, genç-ihthiyar, ücretli-serbest, kadın-erkek, düz-ters,

vs.-vs. ” arasında, “ezilen” tarafı kayırma) takıntısından bir nebze alarga geçebilen **Birlik**; şöyle rahat bir soluk alıp da ayırımdan ziyade birliğe muhtaç olduğunu kavrar kavramamaz, **tam yol aslına tornistanla, tarihinde 19 Eylül 1979 gibi şanlı bir sayfanın bulunduğunu nihayet hatırlayıverdi...** Velakin –30 yıllık bir yusuvarlak sürenin ardından da olsa– öyle bir hatırladı ki, pir hatırladı ve teknil tam sayılar kümesini –hiçbir ayırım gözetmeksizin– sıradan geçmeye başladı. Yuvarlak, köşeli, beşlik, onluk, çeyrek-yarım yüzlük, tek-çift, asil, avam, asal, şu, bu iplemeksizin, yıldönümlerinin tekini bile ıskalamadan tadadı sürdürürken; ara-sıra, aşağıda da aynen görüldüğü gibi, kimi netameli asal sayılara toslamak da kaçınılamazlaşacak elbette (hem de nice asalet-necabet ki, kabına sığmıyor doğrusu):

Mutad rotada –viya böyle– seyredildiği takdirde, aradan hepi topu 2 yıl geçtiğinde; muhteşem bir tam sayıya daha toslanacak (mak-

19 EYLÜL 1979 TMMOB DİRENİŞİNİN 31. YILDÖNÜMÜ

Yayına Giriş Tarihi: 17.09.2010

Güncellenme Zamanı: 17.09.2010 09:37:53

“... Birliğin tarihinde mihenk taşlarından biri 19 Eylül 1979 direnişidir. 17 Eylül 1979'da (...) TMMOB ve Birliğe bağlı (...) Odası yöneticileri Ankara'da (...) tüm mühendis ve mimarların 19 Eylül 1979 Çarşamba günü bir günlük iş bırakmaya çağrıldığını açıklarlar. 19 Eylül günü sabahın erken saatlerinde başlayan (...) eylem başarıyla uygulanmıştır.

19 Eylül 1979 iş bırakma eyleminin 31. yıldönümünde dönemin belgelerini bir kez daha paylaşıyoruz: ...”

www.tmmob.org.tr

sat o ki, Peşrev meyânında Üstad-ı Azam Fibonacci'ye de selam olsun)... Ayrıca, tek-tekciliğin en önemli sakıncası ise şu ki; **geçen yıl, bu yıl, öbür yıl ve her bir yıl ile lebet aynı söylem derken** –tıpkı 19 Mayıs, 30 Ağustos, 29 Ekim veya 9 Mayıs, 7 Kasım, vs. emsallerinde de varit olduğu gibi– resmî bayramların coşkusu tavsayıp erozyona uğramakta ve ahalinin gayriresmî çoğunluğu da kutlamaları kanıksamaktadır (hatta, giderek gına bile getirmektedir)... Bu ciddi sakıncanın bertaraf yolu ise, tam sayıları sektirmeksizin izleyen rotanın bir an evvel iptalinden geçer. (Örneğin, iflah olmaz şovenlikleri ile maruf Fransızlar dahi, adam gibi bir *Liberation* kutlaması için ½ yüzyıl sabır etmişlerdi; 1995 tarihli bu numunenin belgesel filmlerinin izlenmesi, bayramın nasıl kutlanacağını fazla merak edenlere tavsiye edilir!...) Hem hamasî retoriğin bıktırıcı yıllık temposunu kösteklemenin, hem de büyük Odaların gönlünü hoş tutmanın bir dermanı mutlaka bulunsa gerek. Fibonacci Dizisi fazla uçuk kaçtıysa eğer, özümüzle mütenasip *sui generis* bir diğer dizi daha bulunabilir hani... Ayrıca, gırgırın bu kadarı ancak bayram günü hoş görülse ve artık sadede gelinse gerek. Eğer **TMMOB bir bayram günü arıyorduydu kendine, 19 Eylül'den daha alâsını da bulamazdı** yani; gerçi biraz geç oldu, ama cuk oturdu doğrusu, vesselam!...

Birlik, büyük Odalar ve bazı alt birimleri; 19 Eylül 1979 Eylemi'nin 31. Yıldönümünü –yan sayfada ≈1/1 görülen çerçevenin içine, posta pulu misali görsel belgelerle birlikte sığdırdıkları– bir “elektronik ortam” haberiyle ve ilişigindeki 17, 19 ve 20.9.1979 tarihli üç tane TMMOB basın bildiriyle kutladılar... Sadece kendimizinkiyle değil, diğerlerinin birlikleriyle de tesis edilmesi gereken, bölünmez bütünlüklü bir birliğe her zamandan daha fazla muhtaç olduğumuz şu konjonktürde; 19 Eylül 1979 Eylemi'nin asıl mahiyetini, tarihî seyir rotasını izleyerek kavramak gerekir. Bu tesbitten yola çıkan Odamız; “.... bayram öyle değil de böyle kutlanır...” diyor

ve 51 yıllık periyodik yayın geleneğimizde –bazen epey uzun soluklu molalar da verse– asla istop etmemiş olan özel sayıların birini de 19 Eylül'e tahsis ediyor. Bu özel sayıda, 19 Eylül'ü tasarlayan, öngören ve örgütleyen TMMOB yöneticileri ile kadrolarının bazıları 19 Eylül'ü bizzat anlatıyor ve yorumluyor...

Evvel Zamanda Bir Haber Vardı...

“.... dört Oda ile altı Teknik Eleman Sendikasının düzenlediği Teknik Eleman Miting ve Yürüyüşü 18 Nisan 1970de yapıldı. Teknik elemanların ülkemiz yararına hizmet edebilmeleri için demokratik bir çalışma statusüne sokulmalarını amaçlayan eylem her yönden başarılı oldu. **Bu yıl EMO, Maden MO ve İMO yönetim kurullarına devrimcilerin seçilmesinden sonra, (...)** ülkemizde teknik elemanın yeri konusunda bir görüş birliğine varılmasını sağladı.

Tandoğan Meydanı, 18 Nisan 1970

Söz konusu kuruluşların temsilcilerinden oluşan Tertip Komitesi, «Teknik Ordu»nun demokratik haklarını sağlamak yolunda yapılacak eylemlerin ilki olarak saptanan 18 Nisan 1970deki Miting ve Yürüyüşün hazırlıklarına girişti. Tertip Komitesi, üzerinde görüş birliğine varılan esasları bir bildiri ile kamu oyuna ilettiler. Bildiri özetle şöyle idi:

«Ülkemiz sosyo-ekonomik yapısını dış ve iç sömürü güçlerinin

belirlediği, millî sanayini kuramamış geri bıraktırmış bir ülkedir. Gerçekte bir ülkenin gelişmesinin kaynağı olan yatırımlar ülkemizde genellikle ters biçimlerde ve bizi dışarı giderek daha bağımlı kılacak şekillerde gerçekleştirilmektedir. Yatırımların (...) her safhasında büyük katkısı olan Teknisyenler yıllardan beri 4/10195 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesine göre demokratik hakları çok kısıtlı bir statü içinde çalıştırılmışlar ve ülkemiz yararına çıkışları daima engellenmiştir. (...) **toplum yararına olan isteklerimizi kamu oyununa yanlış yansıtan ve bizi suni olarak parçalamak ve bölmek (...)** çabasındaki İşbirlikçilere karşı en güçlü bir şekilde birleştik. **Teknikeri, Teknisyeni, Mimarı ve Mühendisi ile birlikte Tüm Teknik Elemanlar olarak Ülkemiz çıkarına hizmet görebilmek için grev hakkını da kapsayan demokratik bir çalışma statüsüne kavuşmak azmindeyiz.** Miting ve onu takip edecek yürüyüşümüz mücadelemizi belgeleyecek ilk eylemimiz olacaktır.»

EMO, İMO, Karayol-İş Sen., Maden MO, MTA Teknik-İş Sen., Mimarlar Odası, Teknik-İş Sen., TEKSEN, Türkiye Teknikerler Sen., Zonguldak / EKİ Teknik Elemanlar Sen.

Bildiri çok sayıda basılarak (...) üyelere iletildi ayrıca halka da dağıtıldı. (...) **Tandoğan Meydanında binlerce teknik eleman toplanmıştı. (...) TÖS ve çeşitli Öğrenci ve Gençlik Teşekküllerinden de katılanlar olduğu görülüyordu. (...)** yağmur altında topluluk milli sanayi ve teknik elemanların demokratik bir statü içinde çalışmalarını özlemini dile getiren sloganları tekrarlıyordu. (...) çeşitli teknik eleman kuruluşlarından veya gruplarından gelen (...) telgraflar okunuyor ve topluluk tarafından tezahüratla karşılanıyordu. (...) İstanbul Tekniker Okulundan en az ikiyüz kişilik bir grubun (...)

alana gelişleri büyük heyecan yarattı. (...) Fikri Kaya, (...) Ali Dağhan, (...) Mehmet Güner, (...) Erhan Erdoğmuş, (...) Nevzat Köksal, (...) Engin Günçe, (...) Sedat Özkol konuşmalarını yaptılar. **Konuşmacıların tümü teknik elemanların emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı mücadelede azimli olduğunu belirttiler.** Teknik elemanların memleketimiz yararına hizmet görebilmelerinin, ancak demokratik bir çalışma statüsü içinde mümkün olabileceğini belirten konuşmacılar, **4/10195 sayılı Kararnameye de, memur statüsü içine sokulmaya da karşı olduklarını belirttiler.**

Mitinge katılanların taşıdıkları yüzlerce pankartta da aynı düşünceler işlenmişti. Konuşmalar arasında **montaj sanayini yeren, millî sanayi, madenlerin ve petrolün millileştirilmesi isteklerini dile getiren sloganlar (...)** Konuşmalardan sonra **önde meslek Odalarının, Sendikaların, Teknik Okulların ve Gençlik örgütlerinin dövizleri olduğu halde yürüyüşe geçildi. (...)** şiddetlenen yağmur altında yürüyen topluluk (...) İstasyon-Samanpazarı-Dikimevi yoluyla Cemal Gürsel alanına ulaştı. (...) Yürüyüşü halkımız da büyük bir ilgi ile izleyerek olumlu tezahüratta bulundu...”

www.imo.org.tr

Şimdi de Bir Haber-Yorum Var...

Yukarıdaki ayrıntılı haber –‘(...)’ işaretli sadeleştirme kırpıntılarını ile tombul hurufatlı vurgular istisna kalmak kaydıyla– tek bir virgülüne bile dokunulmaksızın, TMMOB/İMO organı “Türkiye Mühendislik Haberleri”nin 1970/Mayıs nüshasındaki “Teknik Eleman Mitingi” başlıklı haberdan aktarılmıştır. Anılan haberin kendisi de, haberde tam metin halinde aktarılan ortak bildiri de, Van’dan Çanakkale’ye kadar uzanan muhtelif işyeri ve taşra örgütlerinden miting meydanına çekilen telgraflar da; asılları (SEKA’nın hurda stoklarını boylamadıysa eğer), Emniyet’in arşivlerinden başka bir yerde bulunması hayli çetin olan, gerçekten

endemik belge suretleridir. Haberi aktaran, yaşıyorsa eğer, akli dert görmesin; kalan ömrü kasavetsiz-belasız geçsin!... **Odamızın mevkutesinde böyle bir haber yok...** Çünkü zamanın müteakabil nüshası, bütünüyle –tek başımıza gündem oluşturup, kamuoyunu sürükleyebildiğimiz bir geçmişin en şanlı sayfasına tekabül eden– Boraks Özel Sayısı’na tahsis edilmiş... Ayrıca **diğer ikisinden de** (EMO ve Mimarlar O.) **henüz bir haber yok...** **TMMOB ise** –41 yıl önce İMO eliyle yayınlanan; şimdilerde ise, sanal alemin enginlerinde voltaya çıkan– **bu haberdan bihaberdi** (en azından, 50. Yıl Andacı’nı yayınladığı 2004’e kadar, ne gündeminde vardı, ne de arşivinde). Ola ki, **bu eksikliğin kaynağı –1970 itibarıyla– Birlikte birlik olmadığına kadar uzanıyordu...**

İMO’nun haberinin ve aktardığı belgelerin lafzında sübut eden hususların, TMMOB tarihi açısından, en önemlileri de şunlar:

- 18 Nisan 1970 Mitingi ve Yürüyüşü’nü tahrik eden kuvvetin ana etkiye yönü, geçim derdi olmakla birlikte; talep edilen hedefler bağlamında, eylemin ekonomik-demokratik bilinç düzeyi epey yüksektir. **Teknik elemanlar** –aradan daha 1 yıl bil geçmeden mumla aramaya başlayacakları– **4/10195’i yürekte reddetmekte ve geçim dertlerinin kesin çözümü olan Grevli-TİSli sendikal hak kazanımını ısrar ve inatla talep etmektedirler.** Eyleme katılan kitle, yaş açısından, aşırı heterojen bir yapıdadır. **Mühendis ve mimarların en yaşlısı bile, azamî 16 yıllık TMMOB üyesidir.** Kitlenin nicel ağırlığını, KİT’ler ve diğer kamu kurumlarının Ankara’daki merkezlerinde çalışan mühendis ve mimarlar ile diğer teknik elemanlar oluşturmaktadır (bu nicel veriler haberde ve belgelerinde yok, bütünüyle zafî istihbaratta kayıtlı)...
- Eylemin siyasî söylemi, salt emperyalizm ile yerli işbirlikçilerini (veya zamanın *a la mode* tabiriyle “komprador” taifesini) hedef almaktadır. Ama sokak ortasında, güpegündüz, kuş gibi devrimci öğrenci avlanan bir

konjonktürde^{1(*)}; İttihatçılıktan tevarüs ve intikal eden alaturka faşizmin ayak sesleri –ne haberde, ne ortak bildiri metninde, ne de dövizler ile pankartlarda– henüz duyulmuyor.

- Eylemin ekonomi-politik söylemi (yani “**montaj sanayini yeren, (...) madenlerin ve petrolün millileştirilmesi isteklerini dile getiren sloganlar**”); **aslında İTÜT(Ö)B, İTÜ-TOT(Ö)B ve Yıldız TOT(Ö)B ile bunların üst örgütü olan TMTF’nin –60’ların ortasından başlayıp sonuna kadar süren– özgün ve demirbaş eylem-söylem gündemidir.** Haberde anılan “.... Oda (....) yönetim kurullarına seçilen devrimciler...” de, çoğunluk itibarıyla, İTÜT(Ö)B ve İTÜ-TOT(Ö)B’nin rahle-yi tedrisinden geçmiş taze mezunlardır... **Velhasıl, montaj sanayisi gündemi, TMMOB’ye mühendislik öğrencilerinin örgütlerinin mirasıdır.**
- Eylemin en önemli sonucu ve kazanımı ise; **TMMOB’nin –hiçbir “pozitif ayırıcılık” gözetmeksizin– diğer teknik elemanlar, bütün diğer emekçi zümreler ve sınıfın bizatihi kendisi ile birlikte mücadeleye atılma eğilim ve azmini genetik şifresine naksetmesidir.** TMMOB’nin –40 yıl zarfındaki ara dönemlerde (ve ara-sıra olağan dönemlerde dahi)– duçar olduğu akut amnezi hummaları bile, bu sağlam şifreyi kıramamıştır.

Eylemin hakim söylemine, cereyan tarzına, tertip komitesinin bileşimine, yürüyüş düzenine ve katılım ağırlığına bakıldığında; “dört Oda” yönünden bastırılan bir inisiyatif ve nitel çoğunluk ağırlığı mertek gibi göze batıyor. Vaziyet bu merkezdeyken, teknik elemanların sendikalaşma mücadelesi üzerinde uzmanlaşan amatör tarihçilerinin bu eylemi nasıl olup da “TEKSEN

^(*) 1970/Nisan itibarıyla, Taylan Özgür’ün Beyazıt’ta –devlet memuru bir tetikçi eliyle– sırtından vurulup öldürülmesinin üzerinden, altı aydan da fazla bir süre geçmişti. Bugün yaşayan binlerce Taylan ve Özgür artık 40 yaşına geldi; ama –görgü tanığı olan Yazar Şükran Ketenci’ye göre bir “sivil” polis memuru ve Aileye göre de “sivil giyinmiş” bir üsteğmen olan– T. Özgür’ün katili, resmen, haaalâ meçhûl...

Mitingi” olarak yaftalayabildikleri akıl alacak gibi değil...

Eli dert görmeyesi İMO Muhabirinin iskaladığı (veya oto-sansüre takılan) önemli bir örnek vaka daha var:

Tandoğan’daki muhteşem mitinge –Kambersiz düşün olmaz hesabı–bizim “hayta” taifesi (yani Haber’de anılan ve büyük çoğunluğu Ankara’da kain olan “.... çeşitli Öğrenci ve Gençlik Teşekkülleri...”) de sinekler gibi üşüştü. VE esas itibarıyla geçim derdinde olan bir kitlenin içinde: Bir bölük “hayta” taifesi, “Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye!” ve bir diğeri de, “Sosyalist Türkiye!” diye halt ettiler. Aslında, her iki slogan arasında antagonizma kesbetmiş bir çelişki yoktu ve **elbette ki, teknik elemanların talepleri sadece bağımsız, “gerçekten” demokratik ve ‘gerçekten’ sosyalist bir düzende gerçekleşebilirdi...** Ne var ki, bizim “hayta” taifesinin dinamik müdahalesi sayesinde; **zamanın mühendis-mimar taifesinin büyük bir çoğunluğu, bu slogan yarışından da, siyasetten de, örgütten de ürktü ve soğudu. Anılan çoğunluk** (özellikle de, zamanın 35+ yaş grubu) **bir daha**, tövbe-billah, TMMOB’nin semtine bile uğramaz oldu!...

18 Nisan 1970 Eylemi’nin hepi topu 2 ay sonrası; İstanbul, 15-16 Haziran Direnişi ve onun da iki gün ardından bindiren mevziî Sıkı Yönetim... Sonra 1970 Güzü, ağabeylerimizin burun kıvırdığı kaymaklı 4/10195 saltanatının ilgası ve lanet 657’nin yürürlüğe girişiyle birlikte: Mühendis-Mimar taifesinin alayı birden ‘devlet memuru’ (veya ‘kadrolu KİT teknik personeli’) dönüşümüne uğradı; zaten *de facto* mahrum bırakıldıkları TİS-Grev hakları, artık *de jure* olarak da hamhum-şaralop oldu. Daha sonra, 1961 Anayasası’nın TC’ye epey kalın gelmesi (daha da halâ öyle geliyor), 12 Mart 1971 Muhtırası ve bu defa –birkaç il hariç– bütün ülkede Sıkı Yönetim... Bir yıldan da kısa bir sürede, yarış atlarını bile hasetinden çatla-

tacak kertede ivme kazanan bir tarih epizodu... Daha da sonrasında ise, epey kalabalık bir teknik eleman kitlesinin, KİT’lerden özel sektöre ve serbest hizmete doğru dehşetli bir türbülansla akmaya başlaması (elbette ki, çuvalla para kazananlar da oldu); yerinde kalanların ise, yoksulluk sınırına doğru koşaradım yürüyüşe geçmesi ve her mühendis-mimar çiftin birisinin, tam bir iş hayatı boyu, muttasıl ev sahiplerine çalışması... En nihayetinde de, montaj sanayisinin iyice palazlanıp yarı mamul aşamasına hamle etmesi ve KİT’lerin 2000’lerdeki sonunun detonasyonunun yemlenmesi... Teknik elemanların bugünkü hayat standartları bile, 4/10195’in çokook daha gerisinde kalıyor!...

Epey Kreşendo Zayıyatı Verse de, Asla Sönümlenmeyecek Bir Uzun Yürüyüş Marşı: Zonguldak, 19 Eylül 1979

19 Eylül’ün –hatırı sayılır bir çoğunluğun hafızası nezdinde– noksan kalıp nisvana duçar olmuş en önemli veçhesi, **bağlı ihtisas odaları ile doğrudan bir örgütsel bağlı olmayan İKK ile İYT gibi TMMOB alt birimlerinin**, 19 Eylül’ün layığınca kotarılmasına koydukları **mümtaz ve unutulmaz katkılar**dır. Anılan veçhenin bir diğer önemli hususu da şudur ki; hem TMMOB örgütlülüğünün inkişafı sürecinde düşey entegrasyon misyonu üstlenen, hem de KESK’in sanayi işkollarında örgütlü sendikalarının nüve kadrolarının yetiştiği birer ilkökul olan İYTler –taşra örgütü gibi görünmelerine rağmen– TMMOB’nin merkezîyetçi yapısını takviye eden bir tahkimat unsuru olarak işlev görmüşlerdir. Nitekim 19 Eylül’ü tasarlayan, örgütleyen ve icra eden yöneticiler ve kadrolar da –geçen sayfalarda da yazıldığı gibi– TMMOB-İYT ilişkisine, tıpkı yürek-hücre ilişkisi türü bir analogik-organik hayatî önem atfediyorlardı. Bu vakiyattan 1980 sonrasının çok TMMOB yöneticisi bile –maalesef– bi-

Rivayet odur ki, 960'ların sonunda, kır donlu bir sütçü beygirine binmiş bir süvari silueti görünmüş Öküşne tepelerinde... Liman Cad. 9'un kapısı önünde çekilen "19 Eylül Hatırası"nın suretini asmışlar Yönetim Odası'nın kapısının yanına; yakın mesafeden tetkik edin bu tarihî vesikayı. Yaklaşın; daha, biraz daha yaklaşın ve gözünüzü dört açın. Ne, daha halâ göremediniz mi *Don Quijote de la Mancha* cenaplarını?... Yahu iyi bakın haaa!... Belki de Kozlu'dan birinin, örneğin merhumandan Adnan *Abi*'nin, Muhittin Önk'ün ve Hilmi *Bey*'in veya Ahmet Civil'in, Turhan Dündar'ın, Kâmil Ayrıl'ın, Remzi Demir'in, İbrahim Gül'ün, Ferit Avar'ın, Selahattin Kumkumoğlu'nun veyahut Reşit Kutlu'nun (veyahut da köhne hafızadan silinen başka birinin) sureti arkasına saklanmıştı o sıksa bedeniyle de, ondan göremiyorsunuz zat-ı alilerini. *Don Quijote*, o kadrajın bir yerine mutlaka sığdırmıştı kadidi çıkmış mübarek gövdesinin suretini... Bakın, işte tam orada; herkesle ve objektiflerle dalga geçiyor, aynen şöyle:

"Sadece bakma bakmak yetmez, görme görmek de gerek... Artık, öyle 60'ların sonundaki ya da 70'lerin başındaki gibi, tek başıma değilim cancağzlarım; üç, beş, on, yüz, bin, olduk; daha halâ göremiyor musunuz?!"

haberdir ve bu satırları karalayın külüstür kalemin hakir sahibi de, 90'ların başındaki TMMOB-YK toplantılarında "...artık midamı dolduran İKK ve İYT'lere gerek kalmadığı..." mealinde görüşler iştmiştir (ama sadece dinlemekle de kalmamıştır)... Yeni yönetici ve kadroların KESK bünyesinde de faaliyet gösterdiği günümüzün konjonktüründe, İYTLere halâ gerek kalıp kalmadığı yine

tartışma konusu edilebilir; ama fazla örgütlülük göz çıkartmasa gerek.

TMMOB'nin merkezîyetçiliği ise –yine maalesef ve gayet hazindir ki– günümüzde sadece kâğıt üzerinde mevcuttur. Vaktiyle "Birlik Haberleri" gibi bir destanı yazanları bile köstekleyen zihniyetin tegannisi, bugün largo tempoya düşse de, icraattan halâ geri durmuyor. Kendimizinki de dahil olmak üzere, irili

ufaklı 20 küsur oda; bunların ibadullah şubeleri, bölge ve il (hatta, ilçe) temsilcilikleri, vs. gibi her biri öz başına irat kaydeden, öz başına harcayan, öz başına kâğıt israf eden, öz başına çalıp-çıgırıp oynayan alt birimler... Ve vaziyet bu adem-i merkezdeyken de, bir avuç merkez yöneticisinin, her Temmuz'un bilmem kaçında –TMMOB merkezîyetçiliği uğruna genç ömrünü çürütüp, yürek veremine duçar olan– Teoman Öztürk'ün mezarı başında merkezî yas tuttuğu bir merkezîyetçi örgüt(!)... Eh *æl insaf wæl aman, hawar; hawar, hawaaaar*; bu nasıl matrak bir çelişki; ama aynıyla da varit işte...

Soğan doğramayı bırakıp sadede gelecek ve gerçeğin abus çehresine tekrar bakacak olursak: 19 Eylül'ün seyir sürecinde yaşanan özgül-yerel pratikler çerçevesinde, yukarıdaki öngörü ve tesbit manzumesinin somuta terfi edişinin en net görüntüsünün Zonguldak'ta alındığını da cesaretle hatırlatabiliriz. Gözleme devam edecek olursak, aynı anda taşra turnesine çıkmış bir merkezî TMMOB eylemliliği olan 19 Eylül'ün Zonguldak'taki performansının; sadece somuta terfi etmekle yetinmediğini ve öte yandan –tıpkı TC'nin şafağında kurulan Numune Hastahaneleri, Numune İlk Okulları, vs. gibi emsallerde vaki olduğu gibi– sanki salt ibret alınması için, mahsus becerilmiş bir nevi 'numune vaka'ya dönüşüp şahikaya tırmandığını da görebileceğiz. **Bu mümtaz fark**; 19 Eylül'e madencilerin de aktif katılımını sağlayarak, mühendis taifesinin **işçi sınıfı ile birlikte hareket etme zaruretinin altını pratikte çizen ve bütünüyle TMMOB / Zonguldak-İKK ile TMMOB / EKİ-İYT'nin sevap hanesinde kayıtlı olan, bir nevi spesifik-enteraktif örgütlenme zihniyetinin semeresidir.**

“... Bazı çevrelerden direniş çağrıları veya o anlamda yorumlanabilecek çağrılar gelmesini üzüntüyle karşılıyorum. Hiç bir değerli işçi ve teknik personelin bu çağrılara kapılmayacağına inanıyorum...” Başbakan Sayın B. Ecevit (1979/Eylül tarihli gazetelerden ve TRT bültenlerinden)

Görünen odur ki, “birileri” madenci taifesinin kulağına ve yüreğine doğrudan hitap etmesini –her nasıl olmuşsa, olmuş; ama *zar-zor* da olsa– bir defa becerebilmişti. Bundan ötesi, global ölçekteki tecrübelerle de sabittir ki, kritik (iştiial ve/veya infilak) konsantrasyonunun sınır aralığı içine –her nasıl olmuşsa– bir defa düşmüş olan grizunun, tek bir sıcak kıvılcımın pırlıltısını gözlediği intizar sürecine benzer. Ondan ötesi ise, öyle spontane-enstantane inkişaf eder ki, göz açıp kapayana kadar ya ocak gümbürdemektedir ya da meydanlar... Her zaman grizu patlayacak değil ya, arada-sırada madencilerin bizatihi kendileri de patlar. Keza 19 Eylül örneği de, EKİ / Amasra Bölge Md. İşyerinde, aynı global tertip çerçevesinde vuku bulmuş ve madencilerin iradî tepkisi –bermutad– cümle aleme gayet sarıh, net, yalın ve bodoslama-dan bildirilmişti, 1979'da:

“... *Möhendiz ocağa inmeyosa, biz heç inmeyoooooz...*”

Elbette ki, dünyanın hiçbir madencisi, bu tür bir tepkiyi asla bu kadar kısa geçmez ve o üç adet noktanın kuyruğuna mutlaka –birkaç ünleme birden lâyıık– kaka ibareler de yapışır; fakat bizimkilerinki öylesine şeddeli, öylesine galizdir ki, oto-sansürün hışmından bile sıyıramaz paçasını... Gerçi, yukarıda aktarılan gelişmeler, kısmî-mevzî bir ölçekte cereyan etmişti; Amasra'daki madenciler de, EKİ işyerindeki **kırk binlik** bir bütün içinde, **sadece birkaç binden** ibaret bir azınlıktı ve tekmil çakıp tutuşturdıkları ise, hepi topu **bir vardiya** süresince parlayıp sönen bir saman aleviydi... Ne var ki, **19 Eylül** de –EKİ işyerindeki cereyan tarzı itibarıyla– **nicel mihenklere vurularak değer biçilmesi yanlış olan bir nitel** –dönüşüm olmasa bile– **değişim fenomenidir**; şöyle ki:

- TC'de vukuu muhtemel bir genel grevi –tepeden inme kuruluşuyla birlikte vazedilen bir tür görünmez-okunmaz iç tüzüğün ahkâmı çerçevesinde– ne yapıp edip derhal kırmak gibi yüce bir

tarihî misyonu deruhte eden TÜRK-İŞ'in gerçekten merkezîyetçi konfederasyonu; 33 yıllık ömründe ve memleketin ikinci büyük işyerinde (1.'si DDY) –çok hafif şiddette de olsa– ilk defa 19 Eylül 1979'da sarsıntı geçirmiştir. (daha sonra çok daha şiddetli sarsıntılar da sismik zabıtlara geçecektir)...

- **Zonguldak** hariç, memleketin hiçbir yerinde –birkaç binlik ölçek beri dursun; birkaç yüzlük ve hatta birkaç onluk bile olsa– mühendis taifesinin 19 Eylül'de işçi sınıfı ile birlikte harekete geçtiği ikinci bir nitel değişim vukuatı daha yoktur. Gerçi '**Zonguldak, 19 Eylül 1979'un** ete kemiğe bürünmesinde ve **zuhur tarzında, hem işyerinin, hem de işkolunun özgül karakteristiklerinin etkileri, elbette ki, inkâr edilecek gibi değildir.** Ama varsın olsun; '**Zonguldak, 19 Eylül 1979' bir ilktir, üstüne üstelik daha halâ tektir ve ehemmin de mühimi olan yegâne husus da işte budur. Vesselam...**

Odamızın –geçen sayfalarda aktarılan– 1979 tarihli değerlendirmesinde, şöyle bir ibare geçiyor: "... **Biz bu rolden ötürü kıvanç duyuyoruz.** (Bu yaklaşımımızı "Oda Şovenizmi" olarak nitelendirenler çıkabilir...)..." Ateş olmayan yerden duman çıkmaz hesabı, **besbelli** ve ne kadar hazin ki; '**Zonguldak, 19 Eylül 1979'un özgül cereyan tarzı, mühendis taifesi nezdinde gereken itibarı görmemiş ve hatta kimileri için dırıldı malzemesi bile olmuştur...** Ama devlet cenahı, vukuatı dakika sektirmeden not etmişti. 19 Eylül 1979'un hemen ertesi gün işlemeye başlayan **olağan takibat mekanizması** –hem adlî, hem de idarî prosedür kanallarından tam yolla ilerleyip– kendince elebaşı olarak **addettiklerini disiplin cezası, kıyım, sürgün, vs. gibi muhtelif habasetten mahrum bırakmamıştı; ama asıl hesap, 1 yıl sonra işlemeye başlayan olağanüstü takip, tedip, tecziye**

ve hatta tenkil mekanizmalarıyla **ekstra-**dan sorulmuştu... '**Zonguldak, 19 Eylül 1979'un** özgül cereyan tarzı, mühendis taifesi nezdinde rağbete mazhar olamasa da "... **madencilerden örgütlenmeye dair çok şey öğrendikleri...**" hususunu, her zaman ve zeminde, **alenen beyanla ikrardan asla geri durmamış iki tane mimar var ki, mühendislere yeter de artar bile: Y. Müh. Teoman Öztürk ve Yavuz Önen...**

'Zonguldak, 19 Eylül 1979' asla sönümlenmeyecek bir uzun yürüyüş marşdır.

Nerede Kalmıştık?...

19 Eylül 1979'un bir yıl peşinden, sadece TMMOB'nin değil, bütün ülkenin tarihine zifir siyahından da beter kara sayfalar açıldı ve epey uzun bir süre de kapanmadı gitti... **Ama günün birinde, Madencilik Bülteni'nin 1994/37 nüshasında alışılmadık manşetler görünürdü: "Mühendis ve Mimarların Sabrı Taştı", "TMMOB Mühendis ve Mimarların Ağırlaşan Ekonomik, Demokratik ve Mesleki Sorunlarının Çözülmesine Yönelik Eylem Süreci Başlattı"...** Aynı nüshada, bir de eylem haberi vardı:

"19 Kasım 1994'te (...) «Mühendisler Mimarlar Susmayacak» mitingi büyük bir coşkuyla gerçekleştirildi. Yoğun yağış ve soğuğa karşın Sıhhiye Köprüsü üstünde toplanan, 1.500'ü diğer illerden gelen 6.000 bin dolayında mühendis ve mimar, TMMOB pankartının arkasında Tandoğan Meydanı'na yürüdüler. «Onurlu İşe Onurlu Ücret, Yaşasın Sendika Mücadelemiz, Üreten Türkiye İstiyoruz, Özelleştirme Değil Sanayileşme, IMF'ye Hayır, Özelleştirmeye Hayır Demokratikleşmeye Evet, GAP Açıldı Mühendis Nerede» gibi sloganların atıldığı yürüyüş Tandoğan Meydanı'nda mitinge dönüştü. Mitingimiz (...) mühendis-sanatçı Tolga Çandar'ın yoğun yağmura karşın söylediği bir şarkıyla devam etti. (...) TMMOB Başkanı Yavuz

MÜHENDİSLER MİMARLAR

ÖNEN mühendis ve mimarların son yıllarda düşürüldüğü onur kırıcı durumun (...) bir an önce düzeltilmesi için girişilen görüşme, etkinlik ve eylemlilikleri anlatan bir konuşma yaptı; «... **Bizim mücadelemiz sadece ücret mücadelesi değildir. Biz üreten ve demokratik bir Türkiye istiyoruz, üretkenlerin yönetimde söz sahibi olduğu bir Türkiye istiyoruz...**» diyerek tüm üyeleri hak ve özgürlüklerini savunmaya çağırdı. (...) yapılanları bir başlangıç olarak değerlendiren Y. ÖNEN «... **mücadelemiz yeni başlıyor ve hak ettiğimiz yaşam düzeyini kazanana kadar da devam edecektir...**» dedi. Daha sonra mitingimize, demokratik kitle örgütlerinden, işçi ve kamu çalışanla-

rı sendika ve konfederasyonlarından gelen mesajlar okundu...”

19 Kasım 1994; esas itibarıyla ve 19 Eylül 1979'a kıyasla, kapanan bir sayfanın tekrar açılabilmesi için, kendi çapımızda –ama herkesten önce– çakılmış bir çirtik yemlik şarjından ibaretti; ama çıkarttığı gürültü, nicel cesametinden çok daha fazlaydı:

“Bu konjonktürde, tek başına Ankara’da sokağa dökülmeye cesaret etmek de, bu kadar insanı toplamak da, önüne gelen her örgütün harcı değil...” Şemsi Denizer (TÜRK-İŞ Genel Sekreteri), 1994

Elbette ki, tek başına sokağa dökülmek marifet değildi... Ama zamanın TMMOB Merkezi, 1970’te ve 79’da programlanan generinin üzerine çöken mahmurluğu bir hamlede silkeleyip, kitesinin nabzını tutmayı becermiş ve “sabrı taşan” mühendis-mimar kitesinin önüne geçme kararı almıştı. (Haddizatında, kronik amnezi illetine duçar olmayan her örgütün yapması gereken de buydu...) Ne Ankara’dan ne kadar aktif destek sağlanacağını hesaplayacak, ne de taşrayı Ankara’ya aktarmak için gereken finans kaynağını arayacak zaman vardı. Diğer DKÖ’lerin, koskoca konfederasyonların ve sancaklarının ardında bir takım bile nefer toplayamayan –adı var, kendi yok– cephe, platform, vs. gibi örgütlerin değil; sadece kendi gücüne güvenen TMMOB de gereğinin ifasını başlattı. Gerisi ne olacaksa olsun; salt destek mesajlarıyla yetinme zorunda kalmak da olsa, varsın o da olsun...

Quo Vādimus?!...

Artık 1994’te değiliz... **Bugün “... TMMOB pankartının arkasında toplanan...” kitlemiz, şekilde de görüldüğü gibi, 1994’ü –öyle 3-5’e falan da değil– neredeyse koca bir desimal hane katlıyor. TMMOB, ¼ yüzyıl sonra da olsa, 980 öncesindeki şahsiyetine nihayet kavuştu; bu nicel gelişmeye kara çalmak,**

elbette ki, nifak ve fesatla iştigalden başka bir şey değil... ANCAK, TMMOB aktif kitlesinin demografik nitel yapısına baktığımızda, ne kadar hazan ve hüsrân yüklü olsa da, göz ardı edilmesi gaflet doğuracak bir şeytanî ayrıntı gıcık-gıcık sırtıyor ki, o da şu: **Gar-Sıhhiye güzergâhının –düz hesap– yarısını dolduran kitlenin ezici çoğunluğunun –yine düz hesap– bir yarısı artık 55-70 yaşında ve öbür yarısı ise 25'in altında... Arada kalan 25-55 arası harican ise, en azından, anılan güzergâhın –yine düz hesap– tamamını dolduracak kadar kalabalık!...** Bereket ki, bu pasif çoğunluğun büyük bir çoğunluğu da, hem “siyaset”, hem de “örgüt” kelimelerini, hiç olmazsa şimdilik, veba mikrobı gibi görmekte; ama bu gidişatin aynen berdevamını umacak her rehavet de bir gaflete dönüşme riski taşıyor. Günün birinde, **önce iki haneli rakamlarla “Oda Genel Kurulu” toplantı ve ardından da iriler olmak üzere –tıpkı *spectaculaire* domino şovlarında olduğu gibi– hepimizin birden tumba olması işten bile değil.** Bir görünmez(!) elin dürtmesi yeter de artar bile...

Kimi siyaset erbabının –herkesin teslim edebileceği– yukarıdaki tesbit-gözlemin alenen ikrarını, bir tür bozgunculuk-yılgınlık endüksiyonu (ve hatta, düpedüz bir ihbar) olarak nitelemesi olağandır ve ayrıca yakışır da... Ama bunun zerre kadar önemi yoktur. Öyle bir çağda yaşamaktayız ki; *Puritanist* riya ile destekli aşırı kâr hırsı, sadece Katolik ve Or-

todoksları değil, kimi Sünnî tarikatlarını bile bozdu (bu tesbit, bize ait değil; bütünüyle –hattı müstakimlerini muhafazaya çabalayan– kimi öteki Sünnî tarikatlarına ait)... Öte yandan, bir diğer *post-modern* takıntı olan ve münhasıran TMMOB entelektüelleri (özellikle de aşırı Birikim sahipleri) tarafından körüklenen “Yasal Vesayet Sorunsalı” üzerine, bitmez-tükenmez müzakereler açılan genel kurul, yönetim kurulu, danışma kurulu toplantıları da yaşadık... Malûm 4/10195'in yitiminden, günümüze kadar geçen **41 yıl zarfında ise, burun kıvrıdığımız kendi kuruluş yaşamızı bile çok zor koruyabileceğimiz bir noktaya vardık.** Demokratik gelişme yolunda kat edilen ilerlemelerin bu kadarına 41 kere maşallah yani... Görünen odur ki, görünmez(!) elin yasal (belki de anayasal) taarruzunu püskürtmeye, kendi gücümüz asla yetmeyecek.

Bu ülkenin TMMOB'nin muhalefetine her daim (hatta, siyasî iktidara işçi sınıfına niyabeten el konacak bir dönemde bile) **muhtaç olduğu hususunda, insanlarımızı ikna edip –depremzedelerden HESzedelere kadar uzanan– çok geniş bir kamuoyu desteği sağlayabilirsek, bu vartayı atlatabiliriz.** Aksi takdirde, geleceğin tarihçileri; bu satırları karalayan hakirin üzerine: “TMMOB'nin Ahir Zaman Tarihçisi” yaftasını yapıştırarak...

Kahrolsun her kılığa girmiş düzenle bütünleşme, kurumsallaşma, bürokratlaşma, tüccarlaşma, aslından savrulma, kitlesinden kopma vs. eğilimleri!...

Yaşasın 19 Eylül 1979 Direnişimiz!!...
Yaşasın TMMOB'nin merkezîyetçi mücadelesine geleceği!!...

19 EYLÜL 1979 EYLEMLİLİĞİNE BÜGÜNDEN BAKIŞ...

Mustafa KADIOĞLU (Elektrik Mühendisi)

İLLÜZYON

Bize yaşadıklarımızın yaşadığımız gibi olmadığını söylüyorlar

Bizden yaşadığımız gibi olmayana inanmamızı istiyorlar

Ve Yaşamın farkında olmaktığımızı Suçumuza delil sayıyorlar...

Dünyada ve ülkemizde; toplumcu başkaldırıların ve kazanımların öncülüğünde daima önemli bileşen olmuş maden emekçilerin ayrılmaz bir parçası olan maden mühendislerine merhaba diyerek, 32 yıl önce yaşadığımız bir günlük iş bırakma, yani uyarı grevine taşradan katılmış, yaşamış bir mühendis olarak o günün çalışmalarını, heyecanını bugünün gözüyle bir kez daha sağlıklı değerlendirerek önümüzdeki süreçte sistemince TMMOB ye karşı sürdürülen “Biat” ettirme projesini boşa çıkarma çalışmasına katkı sunacağını düşünüyorum.

19 Eylül 1979 tarihindeki TMMOB örgütlülüğüne bakacak olursak toplam üye sayısı yüz bin civarında, üyelerin büyük bölümü kamuda çalışan (yetmiş bin), Kamu dışı çalışan, küçük büro sahibi ile özel sektörde ücretli çalışanlar olarak kamu dışının büyük bir yüzdesini teşkil etmektedir.

TMMOB örgütlülüğü meslek disiplinleri olarak 14-15 odadan oluşuyor. **Odalar**, meslek alanlarına yönelik ve **içe yönelik tartışmalar yerine**, dışarıya yani **mesleği ve meslektaşlarını etkileyen konulara, saldırılara karşı çalışmalar yapıyorlardı dersek, büyük oranda doğruya yakın tespit etmiş oluruz.**

İŞ BIRAKMAYA (UYARI GREVİNE) YÖNELİK NEDENLERE BAKACAK OLURSAK;

• 1970’li yılların ikinci yarısında oluşan ekonomik kriz; Dünyada ve ülkemizde uygulanan Keynes’ci politikalarının Kapitalizmin sermaye birikimi sürecine yeterli katkı koymadığı ile krizinin nedeni olduğuna, bunun devamı ile krizin aşılamayacağı tespiti ve bu politikaların yerine sermayenin taleplerini karşılayan, birikimi hızlandıran dolayısı ile sömürüyü artırırken, başta örgütlü emek, meslek örgütleri ile demokratik yapıları yani emekten yana emek ile ortaklaşabilen yapıları da “terbiye” etmekte.

• Tabii ki, bu uygulamaya veya yaptırıma yönelik adım atarken, Kapitalist merkez ülkeler yani (Emperyal Merkezlerin) dışında Kapitalizm üretim biçimi yerine Sosyalist veya Halkçı üretimin en önde SSCB, VARŞOVA PAKTI ülkeleri ve ÇİN gibi “Sosyalist” yönetimlerin Revizyonist sapma ile geldikleri nokta yönetme ve yönetim mecalleri ile de dünya işçi ve emekçilerine ne kadar güç katarak önderlik edebildiklerine bakmamız ve görmemiz gerekir.

• Bu bakışı ve görmeyi ülkemizde de sürdürürsek, işçi sınıfındaki bilinç artışı, örgütlenme talebi ile taleplerinin etrafındaki birleşme ve mücadele azmindeki artış, öğrenci gençliğinin, ülke bağımsızlığına, halkların sömürüsüne, kendi geleceğinin kendisi tarafından değiştirebileceği inancı ile toplumsal mücadeleciler alanda yerini artırarak alması;

• Küçük üreticinin başta köylülük olarak emeğine ve ürününe nasıl ve kimlerin el koyduğuna diklenmesinin yanında, topraksız köylülerin de ayağa kalkışı ve taleplerinin aralarında durmaları;

Kürt sorununun eşit vatandaşlığa dayalı kimliğinin tanınmasına, ana dilde eğitim, özerk yönetim, kültürünü yaşatma ve geliştirme başta olmak üzere haklı talepleri ve mücadelesi, bu taleplere yakın Alevi inançlı halkımızın inanç ve gerçek Laisizm talepleri ile mücadelesinden dolayı haklı bir ayağa kalkışı biliyoruz.

Bunun yanında, ülkeyi yöneten uluslar arası sermayenin işbirlikçi temsilcileri bunların uluslararası sermayeden ne kadar bağımsız olduğu tartışılan yerli sermayenin temsilcileri ile büyük toprak sahibi, askeri ve sivil bürokrasinin oluşturduğu ittifak.

Yukarıda önemli bulduğumuz başlıklarla verilen mücadele karşısında devamlı yer aldıkları gibi geçmişin kazanımlarını geri almaya, alınmasına yönelik tedbirler olduğunu görebiliyoruz. Alınan önlemlerin başında devletin küçültülmesi söylemiyle özelleştirme ve taşeron uygulamaları başta olmak üzere, KEYNES modelinin “SOSYAL DEVLET”, “REFAH DEVLETİ” adı altında uygulanan modelden vazgeçilmesi, serbest Piyasa, Rekabet, ihracata dayalı büyüme, emeğin kazanımlarını törpüleme, emekçileri örgütlememesi için her türlü Militarist uygulamaları devreye sokmaya başlattılar. Bu başlatmaya memur kurumlar olarak IMF, DB, DTÖ gibi emperyalist kurumlar, daha çok yetkilendirilerek, sistemin taleplerinin karşılanmasında adres gösterilerek, sistemin isteklerini uygulamaya başlamışlardır.

Ülkemizde 1970’lerde değiştirilen 657 sayılı devlet memurları yasasıyla ekonomik kazanımlarını kayıp eden kamu çalışanları içinde mühendis ve mimarlar da önemli yerde bulunuyordu.

Geçmişte (657 sayılı DMY öncesi) 10195 sayılı kararnameye tabi olan mühendis, mimar için ayrıcalıklı ücret <artık mazi hoş sada olduğunu> öğrendiler. Öğrenme, devletin nasıl bir organ olduğu, sınıflı toplumlarda devletin nasıl bir görevi olduğunu, 68 kuşağının getirisi ve bu öğretilere militarizmin en önemli organı olan ordunun yaptığı darbelerle yaşayarak öğrenen meslek guruplarından biri de emekten, bağımsızlıktan, demokrasiden yana olan mühendis ve mimarlardır. İşte bu süreçte dünyada ve ülkemizde yaşananlara bir cevap olarak yapılmış olan 19 Eylül 1979 bir günlük iş bırakma eylemi böylesi bir ortamda alınan kararlar sürecinde yaşama geçirildi.

İşte bir günlük iş bırakmaya (uyarı grevine) yönelik konjoktürel olguların bizce önemlileri bunlar iken, bu süreç nasıl gelindiğini bir kez daha hatırlarsak, DİSK’in çağrısı üzerine TÖBDER, TÜMDER, TÜTED, TUSDER, Halkevleri, TTB, ÇHD, KÖYKOP ve TMMOB, haziran ayının başında “Ekonomik-Demokratik haklarımız çerçevesinde bir platform oluşturma toplantısı için, Eskişehir’de toplantıda yaşanan tartışmalardan sonra **dört örgütün çekilmesiyle platform oluşturulmuyor ve çalışanlar kurultayı yapılamıyor. Ama örgütümüz TMMOB çağrısının altını doldurmak için tüm kadrolarını seferber ederek 19 Eylülün çalışmalarına başlıyor.** Haziranda başlayarak **Bölge-İşyeri** toplantıları yaparak süreci ve eylemin gerekliliğini anlatıyor. Bu **çalışmaların somut adımı 16 Haziranda başlıyor.** 16 Haziran TMMOB yönetimi ve Oda başkanları basın açıklamasıyla yapılacak çalışmalarını açıklıyorlar. Takip eden günlerde etkinlik, toplantı, bilgilendirmeler yapılarak tarihlendirmeler ile açıklanıyor. **Temmuz ayında Bölge, il, işyeri toplantıları hızlandırılarak 19 Eylül’e ka-**

dar 55 ilde 740 iş yerinde yönetim kadrolarının yanında ileri kadrolarını'da sürece katarak hazırlanıyor. Yapılan bu hazırlıklara karşı hükümet ve sermayenin her türlü organı ve yayıncıları “Kanunsuzluk” sopası dâhil her türlü baskıyı gösteriyor. **Bizce en ön önemlisi iktidarda olan CHP hükümetinin başbakan yardımcısı ve hükümet sözcüsü Hikmet ÇETİN in beyanatıdır. “Teknik personel eylemin yasal olmadığı, siyasi amaçlarıyla davrananlara itibar etmeyeceklerini umarak tehdit uyarısı yapmıştır.”** Son söz olarak 19 Eylül 1979 Çarşamba TMMOB uyarı grevi başarı sayılabilecek bir ölçekte sonuçlanmıştır. **Başarısı taleplerinin somutluğu, eylemin başlangıcının üretime hizmet birimlerinin esas alınması, siyaset farklılığı gözetmeden tüm kadroların çalışmaya sunulması, demokrasi, özgürlük ve emek mücadelesinde mühendis, mimarların yerinin ve çıkarının sınıfın yanı olduğu böylesi bir çalışmanın örgütü büyüteceği öngörüsü görülmüş olmasındandır.**

Bunun göstergesi olarak eylemden sonra altmış civarında yeni TMMOB işyeri temsil-

ciliği açılması, 25 civarında seçimle temsilciliğin yenilenmesi, en tepe ile üye arasındaki damarların kanallarının açılması TMMOB işyerlerinde gündemi belirlemeye yönelik canlı bir organizma olarak kök salmasını görmeliyiz. Zaten günün önder ve yöneticileri 19 Eylül'den sonrası açıklamaları, üye, yönetici buluşması ile takip eden genel kurullarda alınan kararlar bunun ayrı bir kanıtıdır. Son söze son cümle; Bugün tüm üye ve yönetim kadrosu 19 Eylülü mazideki hoş sada olarak değil gerçek örgütlenmenin, kazanmanın nereden nasıl bir çalışmayla geçtiğini, hangi kanalları açmamız ve nereye gidilmesi gerektiğini bize net gösteriyor. Bu gerçek'e 8 Ekim mitinginin hazırlığını, mitingi ve mitingden çıkanları 9-10... Ekimde nasıl bir görevle taşıyarak görevlendirildiğimizi görmemiz gerekir. Özerk, demokrat, halktan yana bir TMMOB'nin yaşatılması ile TMMOB'nin <biat> ettirilmesi isteminin ancak böylesi bir çalışma ve yöntemle karşılanabileceğini bize gösteriyor ve öğretiyor.

ÖYLE DEĞİL Mİ?

